

آئین‌نامه آموزشی

دوره سه ساله متوسطه روزانه با اصلاحات مصوب

(شیوه سالی - واحدی)

مصوب هیأت اجرائی نظام جدید آموزش متوسطه
(گروه دوم شورای تغییر بنیادی نظام آموزش و پرورش)

توضیح :

به استناد رأی صادره در ششصد و شصت و ششمین جلسه شورای عالی آموزش و پرورش مورخ 80/8/3 به شماره ابلاغی 120/2221/8 مورخ 80/8/13 اجرای آیین‌نامه آموزشی دوره سه ساله متوسطه روزانه (شیوه سالی - واحدی) موضوع بخشنامه شماره 400/20139 مورخ 79/6/15 بلامانع اعلام شد.

ضمناً از آبان ماه 1380 موضوعات پیشنهادی مربوط به دوره متوسطه و پیش‌دانشگاهی جهت تصویب به شورای عالی آموزش و پرورش ارجاع می‌شود.

فصل اول: اهداف و ساختار

ماده 1 - هدف کلی

فراهم آوردن شرایط و امکانات لازم برای تعمیق باورهای دینی و رشد فضائل اخلاقی دانش‌آموزان، ارتقاء کیفیت آموزشهای متوسطه (نظری، فنی و حرفه‌ای، کاردانش) و توسعه کمی این آموزشها به تناسب نیازهای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور با توجه به مقتضیات جغرافیائی مناطق و رعایت تناسب بین محتوای آموزشی و نیازها و مقتضیات جنسی و سنی دانش‌آموزان براساس این اصول:

الف) تأکید بر امر تزکیه و تربیت دینی و تقویت مهارتهای زندگی

ب) توسعه فرهنگ مهارت آموزی و ایجاد انعطاف لازم به منظور سمت‌گیری آموزشهای متوسطه در جهت تعیین رشته‌های تحصیلی برحسب نیازهای کشور و

علاقه و استعداد افراد و اشتغال مفید و ادامه تحصیل در آموزش عالی، بر طبق شرایط وامکانات محیط با توجه به پیشرفتهای علمی و فنی.

ج) افزایش کمیت و بالابردن سطح کیفیت و میزان منزلت آموزشهای فنی و حرفه‌ای.
د) فراهم آوردن زمینه و شرایط مناسب برای استفاده بهینه از امکانات جامعه، بمنظور اجرای آموزشهای متوسطه و سازماندهی آموزشهای خارج از واحد آموزشی و تقویت و گسترش این آموزشها با استفاده از امکانات دستگاههای مختلف کشور.

ماده 2- اهداف شاخه‌های تحصیلی

نظام آموزش و پرورش متوسطه که در این آئین‌نامه به اختصار نظام متوسطه نامیده می‌شود به سه شاخه تحصیلی نظری - فنی و حرفه‌ای - کاردانش تقسیم می‌شود و اهم اهداف هر شاخه به شرح زیر است:

الف) شاخه نظری:

- اعتلای سطح فرهنگ و دانش عمومی و پرورش ملکات و فضائل اخلاقی، بینش سیاسی و اجتماعی؛
- شناخت بهتر استعداد و علاقه دانش‌آموزان و ایجاد زمینه مساعد جهت هدایت آنان به مسیرهای تحصیلی مناسب؛
- احراز آمادگی نسبی دانش‌آموزان برای ادامه تحصیل در آموزش عالی؛

ب) شاخه فنی و حرفه‌ای:

- اعتلای سطح فرهنگ و دانش عمومی و پرورش ملکات و فضائل اخلاقی، بینش سیاسی و اجتماعی؛
- شناخت بهتر استعداد و علاقه دانش‌آموزان و ایجاد زمینه مناسب جهت هدایت آنان به سمت اشتغال مفید؛
- احراز آمادگی نسبی دانش‌آموزان برای ادامه تحصیل در رشته‌های علمی - کاربردی (تکنولوژی).

ج) شاخه کاردانش:

- اعتلای سطح فرهنگ و دانش عمومی و پرورش ملکات و فضائل اخلاقی، بینش سیاسی و اجتماعی؛
- تربیت نیروی انسانی در سطوح نیمه‌ماهر، ماهر و استادکاری و سرپرستی برای بخشهای صنعت، کشاورزی و خدمات؛

- احراز آمادگی نسبی دانش‌آموزان برای ادامه تحصیل در رشته‌های خاص علمی -
کاربردی

ماده 3 - ساختار

3-1- شاخه متوسطه نظری:

این شاخه مشتمل بر 4 رشته ریاضی - فیزیک، ادبیات و علوم انسانی، علوم تجربی، علوم و معارف اسلامی است. حدود 52 واحد از درسهای این شاخه، در همه رشته‌ها به صورت مشترک و بیشتر در پایه‌های اول و دوم ارائه می‌شود. درسهای اختصاصی این شاخه در کلیه رشته‌ها حدود 44 واحد است که بیشتر در پایه سوم ارائه می‌شود. واحدهای آموزشی مربوط به این شاخه «دبیرستان» نامیده می‌شود.

3-2- شاخه متوسطه فنی و حرفه‌ای:

این شاخه مشتمل بر سه زمینه صنعت، کشاورزی و خدمات است و هر زمینه دارای چند رشته است. 58 واحد از درسهای این شاخه در همه رشته‌ها به صورت مشترک ارائه می‌شود. درسهای اختصاصی برای هر رشته حدود 39 واحد است. واحدهای آموزشی مربوط به این شاخه «هنرستان» نامیده می‌شوند. عناوین رشته‌های هر یک از زمینه‌ها بشرح زیر است:

تبصره بند (2-3): رشته‌های موسیقی در زمینه خدمات مشتمل بر 43 واحد درسی مشترک و 53 واحد دروس اختصاصی است. (اصلاحیه 80/8/2-400/20225/2)

3-2-1- زمینه صنعت:

رشته‌های نقشه‌کشی عمومی، ساخت و تولید، صنایع فلزی، مکانیک خودرو، تأسیسات، صنایع چوب و کاغذ، چاپ، الکترونیک، الکتروتکنیک، متالورژی، صنایع شیمیایی، صنایع نساجی، سرامیک، معدن، سیمان، ساختمان، نقشه‌برداری، ناوبری، مکانیک موتورهای دریایی، الکترونیک و مخابرات دریایی.

3-2-2- زمینه خدمات:

رشته‌های گرافیک، طراحی و دوخت، نقشه‌کشی معماری، صنایع دستی، نقاشی، نمایش، سینما، نوازندگی ساز ایرانی، " موسیقی - نوازندگی ساز جهانی "، " موسیقی - مبانی آهنگسازی "، " موسیقی، چاپ دستی، حسابداری بازرگانی، کودکیاری، کامپیوتر،

* دانش‌آموزان شاخه متوسطه فنی و حرفه‌ای هنر وجود نیز نامیده می‌شوند.

تربیت بدنی، مدیریت خانواده، مرمت آثار فرهنگی " . (اصلاحیه 400/20225/2-
(80/8/2

3-2-3- زمینه کشاورزی :

رشته‌های امور دامی، امور زراعی و باغی، ماشینهای کشاورزی، صنایع غذایی.

3-3- شاخه متوسطه کار دانش :

این شاخه دارای سه زمینه صنعت، کشاورزی و خدمات است و هر زمینه دارای یک یا چند گروه و هر گروه دارای یک یا چند رشته اصلی است و هر رشته دارای یک یا چند رشته مهارتی می‌باشد.

در کلیه رشته‌های مهارتی این شاخه 53 واحد به دروسهای عمومی و انتخابی و حدود 43 واحد به دروسهای مهارتی اختصاص دارد. واحدهای آموزشی مربوط به این شاخه «هنرستان کار دانش» نامیده می‌شوند.

تبصره - در صورتی که واحدهای دروسهای مهارتی در هر رشته کمتر از 43 واحد باشد حداقل 20 واحد به دروسهای مهارتی اختصاص داده می‌شود و مابقی با تلفیق مناسبی از دروسهای اختصاصی، تکمیل مهارت و اختیاری حسب نیاز رشته مهارتی تکمیل خواهد شد.

فصل دوم: واحدهای درسی، طول مدت تحصیل، عناوین و جداول دروسها

ماده 4- آموزش در دوره متوسطه مبتنی بر نظام سالی واحدی است که دارای ویژگیهای زیر می‌باشد:

الف - فرآیند آموزش هر درس بطور پیوسته، در طول سال تحصیلی انجام می‌شود. آموزش بعضی از دروسهای اختصاصی شاخه فنی و حرفه‌ای در طول یک نوبت (اول یا دوم) بصورت مستقل ارائه ارزشیابی می‌شود مشروط بر آن که برنامه این قبیل دروسها بصورت زوج و در دو نوبت متوالی و در طول سال تحصیلی تنظیم شود.

در شاخه کار دانش، آموزش برخی از استانداردهای مهارتی (دروسهای مهارتی) در طول سال تحصیلی به پایان می‌رسد و ارزشیابی آن نیز تا یکماه پس از اتمام آموزش و یا حداکثر تا پایان آن نوبت انجام می‌شود.

ب - محتوی، ساعات آموزش و میزان تأثیر هر درس در معدل‌گیری بر اساس تعداد واحدهای آن درس مشخص می‌شود.

ج - ارزشیابی در سال اول، پایه‌ای است و چنانچه دانش‌آموز ضوابط ارتقاء را کسب نکند باید کلیه دروسهای این پایه را تکرار کند. (مفاد این بند از سال 1379 لغایت پایان سال تحصیلی 90-1389 اجرا شده و برابر مفاد اصلاحیه بخشنامه 120/35322 مورخ 1391/1/22 ماثبوت به شماره 9525 مورخ 1391/1/23 وزیر مفاد این بند برای دانش‌آموزان ورودی 91-1390 به بعد، قابل اجرا نمی باشد).

د (قدیم) - ارزشیابی هریک از دروسهای پایه‌های دوم و سوم مستقل است و قبولی یا مردودی در هر درس تأثیری بر سایر دروسها ندارد. (مفاد این بند از سال 1379 لغایت سال تحصیلی 90-1389 اجرا شده و برابر مفاد بخشنامه 120/35322 مورخ 1391/1/22 مفاد این بند برای دانش‌آموزان ورودی 91-1390 به بعد، قابل اجرا نمی باشد).

د) اصلاحیه: ارزشیابی هریک از درس‌های دوره متوسطه مستقل است و قبولی یا مردودی در هر درس تأثیری بر سایر درس‌ها ندارد. (برابر مفاد بخشنامه 120/35322 مورخ 1391/1/22 مفاد این بند برای دانش‌آموزان ورودی 91-1390 به بعد، قابل اجرا می باشد)

ماده 5- مدت دوره آموزش 3 سال است و تعداد واحدهای درسی مورد نیاز جهت اخذ دیپلم متوسطه حداقل 96 واحد می باشد.

تبصره 1- دانش‌آموزی که در پایه اول مردود شود با رعایت سایر شرایط می تواند دوره متوسطه را در حداکثر 4 سال تحصیلی در مدارس روزانه تحصیل کند. (مفاد این تبصره از سال 1379 لغایت سال تحصیلی 90-1389 اجرا شده و برابر مفاد بخشنامه 120/35322 مورخ 1391/1/22 مفاد این تبصره برای دانش‌آموزان ورودی 91-1390 به بعد، قابل اجرا نمی باشد).

تبصره 2 (قدیم) - ترک تحصیل قبل از امتحانات نوبت اول و همچنین وقفه تحصیلی، جزء سنوات تحصیلی محاسبه نمی شود و ترک تحصیل بعد از امتحانات نوبت اول، جزء سنوات تحصیلی موضوع این ماده محاسبه می شود. (اصلاحیه 86/ 8/27-120/6737/8 قابل اجرا تا سال 1391)

تبصره 2 (جدید شروع از سال 91) - ترک تحصیل قبل از امتحانات نوبت اول همچنین وقفه تحصیلی، جزء سنوات تحصیلی، محاسبه نمی شود. ترک تحصیل بعد از امتحانات نوبت اول، برای پایه های دوم و سوم متوسطه جزء سنوات تحصیلی موضوع این ماده

محاسبه می‌شود و برای پایه اول محاسبه نمی‌شود. (اصلاحیه های 120/41782 -
1391/10/20 و 12/41782 مورخ 91/10/20)

تبصره 3 (قدیم) - دانش آموز استثنایی که در پایه اول دو سال مردود می‌شود با رعایت سایر شرایط حداکثر 5 سال می‌تواند در واحدهای آموزشی روزانه ادامه تحصیل دهد .
(مفاد این تبصره از سال 1379 لغایت سال تحصیلی 90-1389 اجرا شده و برابر مفاد
اصلاحیه بخشنامه 120/35322 مورخ 1391/1/22 مفاد این تبصره برای دانش آموزان
ورودی 91-1390 به بعد ، قابل اجرا نمی‌باشد).

تبصره 3 (اصلاحیه): دانش آموزانی که در مدارس استثنایی تحصیل می‌کنند با رعایت سایر
شرایط حداکثر 5 سال می‌توانند در واحدهای آموزشی روزانه ادامه تحصیل دهند.
(برابر بخشنامه 120/35322 مورخ 1391/1/22 مفاد این تبصره برای دانش آموزان
ورودی 91-1390 به بعد ، قابل اجرا می‌باشد).

ماده 6- هر واحد درس نظری معادل یک ساعت آموزش در هفته برای طول سال تحصیلی
می‌باشد. ساعات هر واحد درس عملی (کارگاهی، آزمایشگاهی، عملیات
میدانی و...) معادل یک و نیم تا چهار برابر ساعات آموزشی یک واحد درس نظری است.
تبصره - ساعات آموزش هر واحد درس نظری و عملی در واحدهای آموزشی تحت پوشش
سازمان آموزش و پرورش استثنایی تا 1/5 برابر مفاد این ماده برابر شیوه‌نامه‌ای که
سازمان مذکور ابلاغ می‌کند قابل افزایش است.

ماده 7- از اول مهرماه تا آخر شهریور ماه سال بعد یک سال تحصیلی محسوب می‌شود .
دوره آموزش از اول مهرماه هر سال آغاز و حداقل تا پایان اردیبهشت ماه سال بعد ادامه
می‌یابد و امتحانات پایانی نوبت دوم در خردادماه برگزار می‌شود.
تبصره 1- طول سال تحصیلی برای دانش آموز سال سوم (موضوع ماده 1-10) تا پایان دی ماه
سال بعد افزایش خواهد یافت.

تبصره 2- در شاخه کاردانش، آن دسته از استانداردهای مهارت (درسهای مهارتی) که آموزش
آنها تا پایان اردیبهشت ماه به اتمام نمی‌رسد ارائه و تکمیل آموزش مهارت ارزشیابی
پایانی آنها تا پایان شهریورماه همان سال تحصیلی بطور رایگان بلامانع است.

تبصره 3- در شاخه فنی و حرفه‌ای درس کارآموزی در طول تابستان پایه سوم بطور رایگان ارائه و اجرا می‌شود.

ماده 8- در هر سال تحصیلی کلیه واحدهای درسی هر پایه برابر جداول مربوط، به دانش‌آموز ارائه می‌شود و واحدهای درسی انتخابی نیز با توجه به استعداد و علاقه وی و امکانات واحد آموزشی برابر شیوه‌نامه مربوط، به او ارائه می‌شود.

تبصره 1- چنانچه درسی باقیمانده از پایه دوم، پیش‌نیاز درسی پایه سوم باشد، دانش‌آموز پایه سوم باید این درسها را با رعایت ضوابط پیش‌نیاز به همراه سایر درسی پایه سوم برابر مقررات و حداکثر تا 37 واحد انتخاب کند. (اصلاحیه 8/27-120/6737/8 (86/

تبصره 2- اگر دانش‌آموز پایه سوم قبلاً از درس پیش‌نیاز نمره 7 تا 10 را کسب کرده باشد انتخاب درسی پیش‌نیاز و اصلی به صورت همزمان و یا درسی اصلی مقدم بر درسی پیش‌نیاز برای وی بلامانع است.

تبصره 3- چنانچه درسی باقیمانده از پایه دوم پیش‌نیاز درسی پایه سوم نباشد انتخاب این درسها به تابستان سال سوم موکول می‌شود.

تبصره 4- دانش‌آموزی که در پایان سال دوم موفق به کسب نصاب قبولی از درسی کارگاهی و عملیات میدانی در شاخه فنی و حرفه‌ای و استانداردهای مهارت (درسی مهارتی) در شاخه‌کار دانش نشود باید درسی مذکور را در پایه سوم یا دوره تابستانی یا دی‌ماه سال بعد صرفاً بصورت غیرحضوری انتخاب کند و در امتحان آن درسها که در خردادماه یا پایان دوره تابستانی و یا دی‌ماه سال بعد برگزار می‌شود شرکت کند. تعداد واحدهای درسی مذکور مشمول سقف واحدهای مجاز پایه سوم نمی‌شود.

تبصره 5- ارائه واحدهای درسی در پایه دوم و سوم شاخه‌کار دانش مطابق جدول مواد درسی هر رشته مهارتی و به تناسب شیوه اجرایی و امکانات با رعایت سایر ضوابط و مقررات در اختیار مدیر واحد آموزشی است. لیکن ارائه درسی عربی 2/1، تعلیمات دینی و قرآن 2، زبان خارجه 2 در پایه دوم شاخه‌کار دانش الزامی است.

تبصره 6- دانش‌آموزان پایه سوم سالی واحدی روزانه که در پایه دوم موفق به کسب حداقل نمره 7 در درس پیش‌نیاز نشده‌اند و بعضاً "بدلیل عدم انطباق ساعات ارائه درس پیش‌نیاز و اصلی در برنامه هفتگی مدارس امکان انتخاب درس پایه دوم برای برخی از آنان فراهم نشده است و تشکیل کلاس در فرصت‌های دیگر

مقدور نباشد، می‌توانند در شرایط اضطرار در صورت موافقت شورای مدرسه و با رعایت سایر ضوابط از جمله سقف واحد های مجاز، آن دسته از دروس پایه دوم که پیش نیاز دروس سوم هستند را انتخاب کرده و در امتحانات نوبت اول و دوم آن دروس شرکت نماید در این صورت نمرات پایانی هر نوبت به عنوان نمرات مستمر آن نوبت نیز منظور و همانند سایر دروس برابر ماده 55 آیین نامه آموزشی برای آنان اعلام نتیجه خواهد شد.

تذکر: این قبیل دانش آموزان نیز به هیچ وجه مجاز به خروج از واحد های آموزشی در ایامی که مدرسه دایر است نمی باشند. (اصلاحیه 400/20222/2 - 80/8/2)

ماده 9 (قدیم) - چنانچه پس از برگزاری امتحانات خردادماه، بعضی از دانش آموزان در یک یا چند ماده درسی شرایط قبولی را احراز نکنند این درسها در تابستان مربوط بصورت ذیل به آنان ارائه خواهد شد. (مفاد این ماده از سال 1379 لغایت سال تحصیلی 90-1389 اجرا شده و برابر مفاد بخشنامه 120/35322 مورخ 1391/1/22 مفاد این ماده برای دانش آموزان ورودی 91-1390 به بعد، قابل اجرا نمی باشد).

ماده 9 (اصلاحیه): چنانچه پس از برگزاری امتحانات خرداد ماه، بعضی از دانش آموزان در یک یا چند ماده درسی شرایط قبولی را احراز نکنند، دوره تابستانی با رعایت موارد زیر برای آنان برگزار خواهد شد. شیوه نامه اجرایی این آیین نامه از سوی وزارت آموزش و پرورش ابلاغ می شود. (بخشنامه 120/35322 مورخ 1391/1/22 مفاد این ماده برای دانش آموزان ورودی 91-1390 به بعد، قابل اجرا می باشد).

9-1 (قدیم) - دانش آموزان پایه اول و دوم موضوع این ماده موظفند در امتحانات آن درسهایی که در شهریورماه برگزار می شود شرکت کنند. برای این قبیل دانش آموزان برابر شیوه نامه مربوط در تابستان، کلاسهای تقویتی بصورت متمرکز یا غیرمتمرکز تشکیل خواهد شد (مفاد این بند از سال 1379 لغایت سال تحصیلی 90-1389 اجرا شده و برابر مفاد بخشنامه 120/35322 مورخ 1391/1/22 مفاد این بند برای دانش آموزان ورودی 91-1390 به بعد، قابل اجرا نمی باشد).

9-1 (اصلاحیه): برنامه آموزشی در این دوره به مدت 6 هفته است که 5 هفته آن به تشکیل کلاس درس اختصاص دارد و یک هفته برای برگزاری امتحانات و اعلام نتیجه منظور

می شود. (برابر بخشنامه 120/35322 مورخ 1391/1/22 مفاد این بند برای دانش آموزان ورودی 91-1390 به بعد ، قابل اجرا می باشد).

9.2 (قدیم) - برای دانش آموزان سال سوم که به هر دلیل موفق به گذراندن تعدادی از درسهای پایه دوم یا سوم نمی شوند دوره تابستانی اجرا می شود . برنامه آموزشی در این دوره به مدت 10 هفته است که 8 هفته آن به تشکیل کلاس درس اختصاص دارد و بقیه مدت برای برگزاری امتحانات و اعلام نتیجه منظور می شود(مفاد این بند از سال 1379 لغایت سال تحصیلی 90-1389 اجرا شده و برابر مفاد بخشنامه 120/35322 مورخ 1391/1/22 مفاد این بند برای دانش آموزان ورودی 91-1390 به بعد ، قابل اجرا نمی باشد).

9.2 (اصلاحیه) : دانش آموزان سال های اول، دوم و سوم در دروسی که نمره قبولی کسب نکرده اند ، می توانند بدون شرکت در کلاس های دوره تابستانی در امتحانات پایان این دوره که در شهریور ماه برگزار می شود، شرکت کنند. این قبیل دانش آموزان چنانچه در پایان دوره تابستانی موفق به احراز شرایط قبولی در برخی از دروس نشوند، می توانند با رعایت سایر ضوابط در امتحانات دروس مربوط (به استثناء دروس نهایی) حداکثر تا 10 مهر ماه شرکت کنند. (برابر بخشنامه 120/35322 مورخ 1391/1/22 مفاد این بند برای دانش آموزان ورودی 91-1390 به بعد ، قابل اجرا می باشد).

9.2.1 - این قبیل دانش آموزان مجاز خواهند بود در این دوره حداکثر 32 واحد از درسهای باقیمانده را انتخاب کنند که از این تعداد حداکثر 10 واحد را می توانند بصورت حضوری و مابقی را بصورت غیرحضوری انتخاب کنند و در انتخاب واحدهای حضوری اولویت با درسهایی است که دانش آموزان قبلاً آنها را انتخاب نکرده اند. (مفاد این بند از سال 1379 لغایت سال تحصیلی 90-1389 اجرا شده و برابر مفاد بخشنامه 120/35322 مورخ 1391/1/22 مفاد این بند برای دانش آموزان ورودی 91-1390 به بعد ، قابل اجرا نمی باشد).

9.2.2 - انتخاب همزمان درسهای پیش نیاز اصلی برای دانش آموزان سال سوم در دوره تابستانی و امتحانات دی ماه بعد با رعایت سایر شرایط و ضوابط بلامانع است. (مفاد این بند از سال 1379 لغایت سال تحصیلی 90-1389 اجرا شده و برابر مفاد بخشنامه

120/35322 مورخ 1391/1/22 مفاد این بند برای دانش آموزان ورودی 91-1390 به بعد ، قابل اجرا نمی باشد).

9_2_3 - ساعات آموزش هفتگی درسهای نظری و عملی در دوره تابستانی 3 برابر ساعات آموزش هفتگی آن درسها در طول سال تحصیلی است. (مفاد این بند از سال 1379 لغایت سال تحصیلی 90-1389 اجراشده و برابر مفاد بخشنامه 120/35322 مورخ 1391/1/22 مفاد این بند برای دانش آموزان ورودی 91-1390 به بعد ، قابل اجرا نمی باشد).

9_2_4 - دوره تابستانی حتی المقدور در واحدهای آموزشی مربوط تشکیل خواهد شد و برگزاری آن بصورت متمرکز با برنامه ریزی و هماهنگی قبلی ادارات آموزش و پرورش ناحیه یا منطقه ، در یک یا چند واحد آموزشی بلامانع است. برگزاری این دوره برای دانش آموزان رایگان است. (مفاد این بند از سال 1379 لغایت سال تحصیلی 90-1389 اجراشده و برابر مفاد بخشنامه 120/35322 مورخ 1391/1/22 مفاد این بند برای دانش آموزان ورودی 91-1390 به بعد ، قابل اجرا نمی باشد).

9_2_5 - ارائه درسهای کارگاهی و عملیات میدانی در شاخه فنی و حرفه ای و استاندارد مهارت (درسهای مهارتی) در شاخه کاردانش در دوره تابستانی پایه سوم بصورت حضوری مجاز نمی باشد. لیکن باتوجه به ماهیت این درسها، ادارات آموزش و پرورش مناطق می توانند ، براساس ضوابطی که از سوی دفاتر آموزشی زیربط اعلام می شود، برای دانش آموزان دوره فشرده تقویتی رایگان تشکیل دهند. (مفاد این بند از سال 1379 لغایت سال تحصیلی 90-1389 اجراشده و برابر مفاد بخشنامه 120/35322 مورخ 1391/1/22 مفاد این بند برای دانش آموزان ورودی 91-1390 به بعد ، قابل اجرا نمی باشد).

9-3 - دانش آموزان پایه اول پس از پایان سال تحصیلی (حداکثر 10 مهر ماه) براساس ضوابط انتخاب شاخه و رشته به سال دوم ارتقاء می یابند و کلیه دروس سال دوم رشته مربوط به آنها ارائه خواهد شد، این دسته از دانش آموزان می توانند دروس باقیمانده از سال های اول و دوم را در دوره تابستانی سال دوم انتخاب کرده و در آزمون دروس مربوط شرکت

کنند. (برابر مفاد بخشنامه 120/35322 مورخ 1391/1/22 مفاد این بند برای دانش آموزان ورودی 91-1390 به بعد، قابل اجرا می باشد).

ماده 10 (قدیم) - دانش آموز سال سوم چنانچه در پایان تابستان نیز موفق به گذراندن برخی از دروس پایه دوم یا سوم نشود می تواند در امتحانات دیماه شرکت کند و حداکثر 32 واحد از دروس باقیمانده را امتحان دهد. (مفاد این ماده از سال 1379 لغایت سال تحصیلی 90-1389 اجرا شده و برابر مفاد اصلاحیه بخشنامه 120/35322 مورخ 1391/1/22 مفاد این ماده برای دانش آموزان ورودی 91-1390 به بعد، قابل اجرا نمی باشد).

ماده 10 (اصلاحیه) : دانش آموز سال سوم چنانچه در پایان سال سوم نیز موفق به گذراندن برخی از درس های دوره متوسطه نشود، می تواند در امتحانات دی ماه شرکت کند و حداکثر 32 واحد از درس های باقیمانده را امتحان دهد. (برابر مفاد بخشنامه 120/35322 مورخ 1391/1/22 مفاد این ماده برای دانش آموزان ورودی 91-1390 به بعد، قابل اجرا می باشد).

10-1 - چنانچه این قبیل دانش آموزان بخواهند در امتحانات دیماه همان سال مدارس روزانه شرکت کنند در فاصله زمانی موضوع این ماده از معافیت تحصیلی برخوردار خواهند بود.

10-2 - چنانچه این قبیل دانش آموزان بلافاصله پس از دوره تابستانی قصد ادامه تحصیل در واحدهای آموزشی بزرگسالان را داشته باشند در نیمسال اول بصورت رایگان ادامه تحصیل خواهند داد.

10-3 - چنانچه پس از شرکت در امتحانات دیماه دانش آموز موضوع ماده موفق به گذراندن برخی از دروس نشده باشد حق ادامه تحصیل در واحدهای آموزشی روزانه را ندارد و می تواند برابر مقررات در واحد آموزشی بزرگسالان و یا بصورت داوطلب آزاد ثبت نام کند و ادامه تحصیل دهد.

10_4 - در شاخه فنی و حرفه ای دوره بزرگسالان و امتحانات داوطلب آزاد طبق ضوابطی که توسط معاونت آموزشی ابلاغ می شود صرفاً برای آن عده از دانش آموزانی که شرایط تحصیل در دوره روزانه را از دست داده اند دایر و برگزار می شود .

ماده 11- دانش‌آموز نمی‌تواند درسهایی را که قبلاً نمره قبولی کسب کرده است بطور مجدد انتخاب کند.¹

تبصره - تکرار درسهای پایه اول برای دانش‌آموزان مردود پایه اول الزامی می‌باشد (مفاد این تبصره از سال 1379 لغایت سال تحصیلی 90-1389 اجرا شده و برابر مفاد اصلاحیه بخشنامه 120/35322 مورخ 1391/1/22 مفاد این تبصره برای دانش‌آموزان ورودی 91-1390 به بعد، قابل اجرا نمی‌باشد).

ماده 12- ساعات حضور دانش‌آموز در برنامه‌های آموزشی و پرورشی در هر هفته حداقل 36 ساعت است و دانش‌آموز موظف است در فاصله زمانی شروع تا پایان برنامه آموزش روزانه در محل واحد آموزشی حضور داشته باشد. (مفاد این بند از سال 1379 لغایت سال تحصیلی 90-1389 اجرا شده و برابر مفاد مصوبه 846 مورخ 1390/5/25 مفاد این بند برای دانش‌آموزان ورودی 91-1390 به بعد، حذف و قابل اجرا نمی‌باشد).

12-1- ساعات برنامه هفتگی دانش‌آموزان شاخه‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش براساس برنامه مصوب هر رشته حداکثر 48 ساعت می‌باشد. (مفاد این بند از سال 1379 لغایت سال تحصیلی 90-1389 اجرا شده و برابر مفاد مصوبه 846 مورخ 1390/5/25 مفاد این بند برای دانش‌آموزان ورودی 91-1390 به بعد، حذف و قابل اجرا نمی‌باشد).

12-2- برنامه هفتگی واحدهای آموزشی برای 6 روز هفته و هر روز حداقل 6 ساعت و حداکثر 8 ساعت تنظیم می‌شود. (مفاد این بند از سال 1379 لغایت سال تحصیلی 90-1389 اجرا شده و برابر مفاد مصوبه 846 مورخ 1390/5/25 مفاد این بند برای دانش‌آموزان ورودی 91-1390 به بعد، حذف و قابل اجرا نمی‌باشد).

تبصره - افزایش ساعات برنامه هفتگی دانش‌آموزان مراکز آموزشی تابعه سازمان ملی پرورش استعدادهای درخشان تا 42 ساعت بلامانع است.

ماده 13- مدیر واحد آموزشی باید برنامه هفتگی پایه سوم را به گونه‌ای تنظیم کند که دانش‌آموز غیر از شرایط خاص، ساعات بدون برنامه نداشته باشد. مدیر می‌تواند با کسب مجوز از اداره متبوع، کلاس با تعداد دانش‌آموز کمتر از حد نصاب تعیین شده تشکیل دهد.

1- به استناد مصوبه سیصد و چهارمین جلسه کمیسیون معین شورای عالی آموزش و پرورش مورخ 83/5/28 به شماره ابلاغی 120/5416/9 مورخ 83/6/8 «نمره قبولی درسی که امتحان آن (در رشته قبل) به صورت داخلی برگزار شده برای دانش‌آموزی که در امتحان تغییر رشته شرکت کرده و شرایط رشته جدید را احراز نموده است قابل پذیرش بوده، لیکن نمره پایانی آن درس در احتساب معدل کتبی قابل اعمال نخواهد بود.

ماده 14- حضور مرتب دانش‌آموز در واحد آموزشی و کلاس درس در طول سال تحصیلی در تمام ایامی که واحد آموزشی رسماً دایر می‌باشد الزامی است و با دانش‌آموزی که غیبت می‌کند برابر مقررات انضباطی مندرج در آیین نامه اجرایی مدارس رفتار خواهد شد.²

14-1- در شاخه‌های کاردانش و فنی و حرفه‌ای دانش‌آموزی که حسب مورد برای مهارت‌آموزی، کارورزی، و کارآموزی به مراکز خارج از واحدهای آموزشی معرفی می‌شود برابر برنامه تنظیمی ملزم به رعایت مفاد این ماده می‌باشد.

ماده 15- رسیدگی به موارد خاص آموزشی و پرورشی دانش‌آموز برابر شیوه‌نامه‌ای که توسط معاونت آموزشی تهیه و به تأیید کمیسیون معین شورای عالی آموزش و پرورش خواهد رسید بر عهده شورای مدرسه می‌باشد.³

ماده 16- عناوین درسهای عمومی دوره متوسطه به تفکیک شاخه‌های تحصیلی همچنین عناوین درسهای اختصاصی شاخه‌های نظری و فنی و حرفه‌ای به تفکیک پایه‌های تحصیلی در رشته‌های مختلف به شرح جداول پیوست می‌باشد.

تبصره 1- عناوین رشته‌های مهارتی شاخه کاردانش و جداول مواد درسی هر یک از آنها بر اساس شیوه‌نامه برنامه‌ریزی رشته‌های مهارتی شاخه کاردانش (مصوب هیأت اجرایی نظام جدید آموزش متوسطه) توسط معاونت آموزشی تهیه و اعلام می‌شود.

تبصره 2- سازمان ملی پرورش استعدادهای درخشان می‌تواند حسب مورد به مطالب‌کتاب درسی محتوای تکمیلی اضافه کند.

ماده 17- درسهای دوره متوسطه بر اساس اهداف و ماهیت آنها به شرح ذیل تقسیم‌بندی می‌شود
17-1- **درسهای عمومی:** درسهایی است که آموختن آنها برای ارتقاء بینش علمی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی دانش‌آموز دوره متوسطه ضرورت دارد. آن دسته از درسهای عمومی که در تمام شاخه‌های متوسطه با محتوای یکسان ارائه می‌گردد درسهای مشترک نامیده می‌شود.

تبصره - دانش‌آموز استثنایی از گذراندن بخش عملی درس آمادگی دفاعی معاف است و نمره بخش تئوری به عنوان نمره این درس منظور خواهد شد.

۲۰۱- به استناد رأی صادره در دویست و چهل و هشتمین جلسه گروه دوم شورای تغییر بنیادی نظام آموزش و پرورش (هیئت اجرایی نظام جدید آموزش متوسطه) مورخ ۸۰/۷/۱۷ که طی شماره ۴۰۰/۲۰۲۱۹ مورخ ۸۰/۲۹۷ ابلاغ شده است، مواد ۱۴، ۱۵ به شرح فوق اصلاح گردید.

17_2- **درسهای اختصاصی:** درسهایی است که دانش آموز با گذراندن آنها پایه عملی یا علمی مناسبی برای ورود به بازار کار و اشتغال یا ادامه تحصیل در سطوح عالی تر را در یک رشته یا گرایش خاص کسب می کند.

17_3- **استاندارد مهارت (درسهای مهارتی):** آن دسته از درسهای اختصاصی شاخه کاردانش است که از طریق آنها مهارتهای حرفه ای مورد نیاز برای اشتغال به یک کار مفید به صورت نظری و عملی براساس استانداردهای مهارتی مربوط آموزش داده می شود.

17_4- **درسهای انتخابی:** درسهایی است که با توجه به تفاوت های فردی به منظور پرورش علایق و استعدادها و یا رفع نیازهای آموزشی دانش آموز توسط وی از بین مجموعه ای از درسهای فعالیت محور (درسهایی که بر فعالیت دانش آموز تأکید دارد) برابر شیوه نامه مربوط انتخاب می شود. درسهای انتخابی مشتمل بر موارد ذیل است:⁴

17_4_1- **درسهای پرورشی:**⁵ درسهایی است که به منظور تعمیق باورهای دینی، رشد فضائل اخلاقی، تقویت مهارتهای زندگی فردی و اجتماعی و رشد استعداد های هنری، با توجه به استعداد و علائق دانش آموز به صورت فعالیت های خاص و مطابق با شیوه نامه مربوط ارائه می شود.

17_4_2- **درسهای جبرانی:** درسهایی است که به منظور جبران ضعف درسی دانش آموز و کاهش افت تحصیلی، با رعایت سرفصل درس های مربوط، ارائه می شود.

17_4_3- **درسهای تکمیلی:** درسهایی است که به منظور توسعه و تعمیق آموخته های دانش آموز و با رعایت سرفصل درسهای مربوط، ارائه می شود.

تبصره - سازمان ملی پرورش استعدادهای درخشان می تواند با رعایت ضوابط برای دروس انتخابی عناوین جدید تعیین کند و پس از تأیید هیأت اجرایی نظام جدید آموزش متوسطه به دانش آموزان مراکز آموزشی تابعه خود ارائه دهد.⁶

۱- علاوه بر درسهای مذکور درسهای کارگاه خوداتکائی، برنامه ریزی تحصیلی شغلی، آشنایی با مقدمات پژوهش علمی، هنر (۱) نیز به عنوان درسهای انتخابی ارائه می شوند.

۲- فعالیتهای پرورشی واحدهای آموزشی با رعایت مفاد آیین نامه اجرائی مدارس مصوب شورای عالی آموزش و پرورش و مطابق شیوه نامه هائی که از سوی معاونت پرورشی و تربیت بدنی ابلاغ می شود اجرا خواهد شد.

۱- علاوه بر درسهای مذکور درسهای کارگاه خوداتکائی، برنامه ریزی تحصیلی شغلی، آشنایی با مقدمات پژوهش علمی، هنر (۱) نیز به عنوان درسهای انتخابی ارائه می شوند.

۶- در واحد های آموزشی تحت پوشش سازمان ملی پرورش استعدادهای درخشان در پایه اول یک عنوان درسی بنام " آشنایی مقدماتی با دانش رایانه " به میزان یک واحد و ۲ ساعت آموزش در هفته به مجموعه " سایر دروس انتخابی " افزوده می شود. (اصلاحیه ۴۰۰/۴۶۰۹/۲ - ۸۰/۵/۶)

17-5- درسهای تکمیل مهارت : درسهایی است که به منظور افزایش سطح اطلاعات و مهارت‌های موردنیاز برای ورود به محیط کار صرفاً به دانش‌آموز شاخه کاردانش ارائه می‌شود.

17-6- درسهای اختیاری : درسهایی است که به تعداد واحدهای موردنیاز هریک از رشته‌های شاخه کاردانش متناسب با ماهیت و هدفهای هر رشته و حسب شرایط و مقتضیات منطقه آموزشی برابر ضوابط مربوط به دانش‌آموز شاخه کاردانش ارائه می‌شود.

فصل سوم: مقررات ثبت‌نام دانش‌آموزان

ماده 18 - بمنظور برنامه‌ریزی، سازماندهی، نظارت و ارزشیابی امور مربوط به ثبت‌نام دانش‌آموزان همه ساله قبل از شروع ثبت‌نام در ادارات کل آموزش و پرورش و مناطق و نواحی آموزشی ستادی مرکب از افراد ذیربط با انتخاب و زیرنظر مدیرکل یا رئیس اداره آموزش و پرورش تشکیل می‌شود.

ماده 19 - ثبت‌نام دانش‌آموز ورودی پایه اول با حضور پدر یا مادر یا ولی وی انجام می‌گیرد و حضور دانش‌آموز پایه‌های دوم و سوم برای ثبت‌نام و انتخاب رشته و واحد درسی در موعد مقرر الزامی است.

تبصره 1- دانش‌آموزی که به دلیل بیماری یا علت‌های دیگر نمی‌تواند برای ثبت‌نام در واحد آموزشی حضور یابد باید امور ثبت‌نام و انتخاب واحد وی در موعد مقرر توسط ولی او انجام شود.

تبصره 2- ثبت‌نام و تحصیل مجدد دانش‌آموز غیرمشمول که ترک تحصیل داشته‌است با رعایت سایر شرایط بلامانع است.

تبصره 3- پذیرش و ثبت‌نام دانش‌آموزان واجد شرایط در شاخه‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش براساس ظرفیت و تقاضا از طریق آزمون ورودی یا معدل یا مصاحبه یا تلفیقی از آنها که توسط اداره کل آموزش و پرورش استان تعیین و اعلام می‌گردد انجام می‌شود، ضوابط ورود به هنرستانهای رشته‌های موسیقی توسط حوزه هنری سازمان تبلیغات اسلامی و یا مرکز گسترش آموزشهای هنری وزارت ارشاد اسلامی حسب مورد تعیین و اعلام می‌شود. (اصلاحیه 400/20222/2 - 80/8/2)

تبصره 4 - ثبت‌نام از دانش‌آموز استثنایی که علی‌رغم محدودیت و مشکلات جسمی و یا حسی از هوش به‌هنجار برخوردار بوده و با استفاده از خدمات خاص آموزشی و توانبخشی

می‌تواند در مدارس عادی به تحصیل بپردازد (دانش‌آموز استثنایی مشمول آموزش به روش تلفیقی) در واحدهای آموزشی با ارائه معرفی‌نامه از مدیریت / اداره آموزش و پرورش استثنایی صورت می‌گیرد.

تبصره 5 - ضوابط ورود به مراکز آموزشی تابعه سازمان ملی پرورش استعدادهای درخشان و ادامه تحصیل در این مراکز برابر آئین‌نامه مصوب هیأت امناء سازمان خواهد بود.

ماده 20 - ثبت‌نام و تحصیل دانش‌آموزان در واحدهای آموزشی به تفکیک جنسیت انجام می‌گیرد.

موعد ثبت‌نام:

ماده 21 (قدیم) - ثبت‌نام دانش‌آموزان ورودی پایه اول و سایر دانش‌آموزان در هر سال تحصیلی از نیمه دوم تیرماه تا حداکثر پایان شهریورماه و برای دوره تابستانی دانش‌آموزان پایه سوم در هفته اول تیرماه هر سال صورت خواهد گرفت. (مفاد این ماده از سال 1379 لغایت سال تحصیلی 90-1389 اجرا شده و برابر مفاد اصلاحیه بخشنامه 120/35322 مورخ 1391/1/22 مفاد این ماده برای دانش‌آموزان ورودی 91-1390 به بعد قابل اجرا نمی‌باشد).

ماده 21 - (اصلاحیه): ثبت‌نام دانش‌آموزان ورودی سال اول و سایر دانش‌آموزان در هر سال تحصیلی از نیمه دوم تیرماه تا حداکثر پایان شهریورماه و برای دوره تابستانی در هفته اول تیرماه هر سال صورت خواهد گرفت. (برابر بخشنامه 120/35322 مورخ 1391/1/22 مفاد این ماده برای دانش‌آموزان ورودی 91-1390 به بعد، قابل اجرا می‌باشد).

تبصره - ثبت‌نام دانش‌آموزی که با عذر موجه نتوانسته است در موعد مقرر ثبت‌نام کند با ارائه مدارک معتبر و تشخیص و صدور معرفی‌نامه توسط کمیسیون خاص اداره آموزش و پرورش محل مجاز خواهد بود.

شرایط سنی:

ماده 22 - حداکثر سن ثبت‌نام در پایه‌های اول، دوم و سوم به ترتیب 18، 19 و 20 سال تمام است (ملاک محاسبه سن دانش‌آموز برای ثبت‌نام اول مهرماه هر سال خواهد بود).

تبصره 1 - دانش‌آموزی که در حین سال تحصیلی سن او به حداکثر سن مجاز برسد استثنائاً پایان همان سال تحصیلی (برای دانش‌آموز پایه سوم با رعایت تبصره یک ماده 7) می‌تواند در واحدهای آموزشی روزانه ادامه تحصیل دهد.

تبصره 2- حداکثر سن برای دانش‌آموزان استثنایی مشمول آموزش به روش تلفیقی در هریک از پایه‌های تحصیلی دوره متوسطه دو سال بیشتر از حداکثر سن دانش‌آموز عادی می‌باشد.

مدارک مورد نیاز:

ماده 23- مدارک مورد نیاز برای ثبت‌نام دانش‌آموز به شرح زیر است:

پایه اول:

الف - تصویر صفحه اول شناسنامه که با اصل آن مطابقت داشته باشد و در صورت وجود تغییرات و اصلاحات در شناسنامه تصویر صفحه آخر نیز ضروری است و لازم است شناسنامه دانش‌آموزی که به سن 15 سال تمام رسیده است عکس‌دار باشد.

ب - عکس به تعداد مورد نیاز

ج - گواهی‌نامه پایان دوره راهنمایی تحصیلی یا گواهی موقت قبولی سال سوم دوره راهنمایی تحصیلی

د - توصیه‌نامه دوره راهنمایی تحصیلی یا نمون برگ⁷ ویژه جایگزین آن

ه - معرفی‌نامه از واحد آموزشی استثنایی مبدأ یا مدیریت / اداره آموزش و پرورش استثنایی استان مبنی بر نوع و میزان معلولیت برای دانش‌آموز استثنایی مشمول آموزش به روش

تلفیقی

پایه دوم و سوم:

الف - مدارک مربوط به پایه اول

ب - کارنامه سال یا سال‌های قبل دوره متوسطه و نمون برگ شماره یک هدایت تحصیلی

ج - کارنامه‌های تطبیق برای دانش‌آموزان تطبیقی

ماده 24- اتباع بیگانه و فرزندان آنان، پناهندگان و رانده‌شدگان دیگر کشورها برای ثبت‌نام

باید پروانه اقامت معتبر، دفترچه پناهندگی و سایر مدارکی که توسط مراجع ذیربط تعیین

می‌شود را ارائه دهند.

ماده 25- کارنامه‌ها و گواهی‌های تحصیلی صادره از واحدهای آموزشی با امضای

متصدی امور دفتری (یا فردی که عهده‌دار این مسئولیت می‌باشد) و مهر و امضای مدیر

واحد آموزشی دارای اعتبار خواهد بود.⁸

۱- براساس نظر فرهنگستان زبان و ادب فارسی کلمه «نمون برگ» معادل فارسی کلمه فرم (Form) می‌باشد.

۱- به استناد رأی صادره در دویست و چهل و هشتمین جلسه گروه دوم شورای تغییر بنیادی نظام آموزش و پرورش (هیئت اجرایی نظام جدید آموزش متوسطه) مورخ ۸۰/۷/۱۷ که طی شماره ۴۰۰/۲۰۲۱۹ مورخ ۸۰/۷/۲۹ ابلاغ شده است، ماده ۲۵ به شرح فوق اصلاح گردید.

تبصره 1- صدور تأییدیه ارزش تحصیلی به عهده اداره آموزش و پرورش منطقه می باشد.

تبصره 2- صدور گواهی نامه پایان تحصیلات دوره متوسطه برابر مصوبه شورای عالی آموزش و پرورش انجام می گیرد.

شرایط ثبت نام و تحصیل دانش آموزان مشمول نظام وظیفه عمومی:

- ماده 26-** دانش آموز پسر از اوّل فروردین ماه سالی که در آن سال وارد سن 19 سالگی می شود مشمول نظام وظیفه شناخته می شود.
- ماده 27-** ملاک رسیدگی به وضع مشمولیت دانش آموز تاریخ تولّد مندرج در شناسنامه اولیه وی است و تغییرات بعدی ملاک عمل نخواهد بود لیکن برای دانش آموزی که شناسنامه اولیه او به حکم دادگاه باطل شده است شناسنامه جدید ملاک قرار خواهد گرفت.
- ماده 28-** چنانچه دانش آموزی پس از ثبت نام، از ابتدا و یا در طول سال تحصیلی باعذر موجه غیبت کند و این غیبت تا پایان سال تحصیلی ادامه یابد و در امتحان هیچیک از درسها در خردادماه و شهریورماه شرکت نکند آن سال تحصیلی برای دانش آموز وقفه تحصیلی محسوب می شود. وقفه تحصیلی و غیبت موجه ترک تحصیل تلقی نمی شود. تشخیص غیبت موجه براساس دلایل و مدارک ارائه شده با مدیر واحد آموزشی است.
- ماده 29-** دانش آموز مشمول نظام وظیفه که سه ماه و بیشتر بطور متوالی غیبت غیرموجه و یا بدون اطلاع قبلی داشته باشد بعنوان ترک تحصیل از واحد آموزشی اخراج می شود. مدیر واحد آموزشی موظف است مراتب ترک تحصیل این قبیل افراد را برابر مقررات از طریق اداره آموزش و پرورش به حوزه های وظیفه عمومی محل اعلام کند.
- 1-29-** چنانچه دانش آموز واجد شرایط در موعد مقرر برابر ضوابط در واحد آموزشی ثبت نام نکند مدیر واحد آموزشی موظف است برابر مفاد این ماده ترک تحصیل دانش آموز را اعلام کند.
- ماده 30-** شرکت در امتحانات داوطلب آزاد (متفرقه) از نظر مقررات نظام وظیفه عمومی ترک تحصیل تلقی می شود.
- ماده 31-** ثبت نام و تحصیل دانش آموز مشمول که ترک تحصیل داشته است مجاز نیست و صرفاً در صورت رفع ممنوعیت قانونی از نظر نظام وظیفه عمومی، ادامه تحصیل وی بلامانع است.

تبصره - دانش‌آموزی که دفترچه آماده بخدمت (بدون مهر غیبت) گرفته است چنانچه تاریخ اعزام مندرج در دفترچه وی حداقل تا پایان خردادماه آن سال تحصیلی باشد می‌تواند با رعایت سایر شرایط در همان سال تحصیلی ثبت‌نام کند و ادامه تحصیل دهد.

ماده 32- مدیر واحد آموزشی پسرانه باید مشخصات کلیه دانش‌آموزان مشمول نظام وظیفه را که به تحصیل اشتغال دارند، بطور انفرادی و برای هر مشمول فقط یکبار بمنظور استفاده از معافیت تحصیلی برابر مقررات از طریق اداره آموزش و پرورش مربوط به حوزه‌های نظام وظیفه محل اعلام کند (این موضوع شامل دانش‌آموزان دارای نقص عضو و استثنایی نیز می‌شود)

ماده 33- مدیر واحد آموزشی موظف است مراتب ترک تحصیل و فراغت از تحصیل دانش‌آموزان مشمول خود را برابر مقررات از طریق اداره آموزش و پرورش متبوع به حوزه‌های نظام وظیفه اعلام کند.

ماده 34- دانش‌آموزی که از معافیت تحصیلی استفاده می‌کند در صورتی که قصد ادامه تحصیل در واحدهای آموزشی بزرگسالان را داشته باشد نیازی به اعلام ترک تحصیل وی به حوزه نظام وظیفه نمی‌باشد.

ماده 35- دانش‌آموزان اتباع بیگانه که برابر مقررات در واحدهای آموزشی ایرانی تحصیل می‌کنند مشمول قانون وظیفه عمومی نمی‌باشند.

شرایط انتقال دانش‌آموز:

ماده 36- انتقال دانش‌آموز در طول سال تحصیلی از یک واحد آموزشی به واحد آموزشی دیگر با موافقت اداره آموزش و پرورش «مقصد» و حداکثر تا یکماه قبل از شروع امتحانات پایانی نوبت دوم بلامانع است. در این صورت مدارک، پرونده تحصیلی و نمرات مربوط به آزمونهای طول سال تحصیلی وی باید پس از مهر و امضاء واحد آموزشی مبدأ، به موقع به واحد آموزشی «مقصد» ارسال شود. انتقال دانش‌آموز در محدوده یک منطقه آموزشی با هماهنگی دو واحد آموزشی مبدأ و مقصد با رعایت مقررات در مهلت تعیین شده بلامانع است.⁹

۱- به استناد رأی صادره در دویست و چهل و هشتمین جلسه گروه دوم شورای تغییر نظام آموزش و پرورش (هیئت اجرایی نظام جدید آموزش متوسطه) مورخ ۸۰/۷/۱۷ که طی شماره ۴۰۰/۲۰۲۱۹ مورخ ۸۰/۷/۲۹ ابلاغ شده است، ماده ۳۶ به شرح فوق اصلاح گردید.

1-36- پرونده تربیتی - تحصیلی دانش‌آموز بصورت محرمانه باید به واحد آموزشی «مقصد» ارسال شود.

تبصره - انتقال دانش‌آموزان مراکز آموزشی تابعه سازمان ملی پرورش استعدادهای درخشان صرفاً با موافقت سازمان خواهد بود.

ماده 37- مدیر واحد آموزشی باید کلیه مدارک دانش‌آموزی که با گواهی موقت ثبت‌نام کرده است را حداکثر تا پایان مهرماه بصورت مکتوب از محل تحصیل قبلی وی درخواست کند. مدیر واحد آموزشی مبدأ نیز بلافاصله پس از وصول درخواست، باید کلیه مدارک تحصیلی دانش‌آموز منتقل شده خود را پس از تکمیل برابر مقررات به واحد آموزشی مقصد ارسال کند.

ماده 38- چنانچه مدارک تحصیلی دانش‌آموز در موعد مقرر در واحد آموزشی مقصد کامل نشود و به تبع آن برای دانش‌آموز حقی ایجاد و یا از وی حقی تزییع شود مسؤولیت ناشی از آن حسب مورد بعهده مدیران واحدهای آموزشی مبدأ یا مقصد می‌باشد.

سایر موارد:

ماده 39- مدیر واحد آموزشی موظف است حداکثر تا یک ماه پس از شروع سال تحصیلی پرونده تحصیلی تمامی دانش‌آموزان از جمله دانش‌آموزان جدید خود را مورد رسیدگی قرار دهد و در صورت مشاهده نقص پرونده درصدد رفع نقص برآید و چنانچه دانش‌آموزی برخلاف مقررات به یک رشته تحصیلی هدایت شده، یا به پایه تحصیلی بالاتر ارتقاء یافته و یا در درسها قبول اعلام شده باشد نسبت به تعیین وضعیت استحقاقی وی اقدام کند. لیکن چنانچه بعد از موعد مذکور موارد نقص پرونده مشاهده شود لازم است پرونده دانش‌آموز مربوط برابر مقررات جهت اقدام بعدی به اداره آموزش و پرورش متبوع ارسال شود.

ماده 40- دانش‌آموزی که در پایه اول دو سال مردود می‌شود حق ادامه تحصیل در واحد آموزشی روزانه در آن پایه را ندارد. چنین دانش‌آموزی در صورت تمایل می‌تواند در واحد آموزشی بزرگسالان و یا بصورت داوطلب آزاد (متفرقه) ثبت‌نام کند و ادامه تحصیل دهد. (مفاد این ماده و تبصره آن از سال 1379 لغایت سال تحصیلی 90-1389 اجرا شده و برابر مفاد بخشنامه 120/35322 مورخ 1391/1/22 مفاد این ماده برای دانش‌آموزان ورودی 91-1390 به بعد، حذف و قابل اجرا نمی‌باشد).

تبصره - دانش‌آموز استثنایی که در پایه اول سه سال مردود می‌شود حق ادامه تحصیل در واحدهای آموزشی روزانه را ندارد.

ماده 41- دفتر آمار دانش‌آموزان حداکثر تا یکماه پس از شروع سال تحصیلی یا دوره تابستانی باید تکمیل و توسط مدیر واحد آموزشی با نظارت اداره آموزش و پرورش مربوط (برای مراکز آموزشی تابعه سازمان ملی پرورش استعدادهای درخشان با نظارت سازمان مذکور) برابر مقررات مسدود شود.

ماده 42- در شاخه کاردانش، معرفی دانش‌آموزان به مراکز آموزش مهارت خارج از آموزش و پرورش توسط مدیر واحد آموزشی با رعایت ضوابطی که از طریق دفتر کاردانش و آموزشهای مهارتی به ادارات کل آموزش و پرورش استانها ابلاغ می‌گردد انجام خواهد شد.

فصل چهارم: ضوابط سنجش و ارزشیابی پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان

ماده 43- تعریف و اهداف:

ارزشیابی، داوری و قضاوت در مورد آموخته‌ها و تغییر رفتار دانش‌آموز در جهت نیل به هدفهای آموزشی و پرورشی است که از طریق سنجش و اندازه‌گیری حاصل می‌شود ارزشیابی بخش جدایی‌ناپذیر فرایند یاددهی - یادگیری است و در موقعیت‌های مختلف و متعدد انجام می‌گیرد.

ارزشیابی در آموزش متوسطه به منظور تحقق اهداف زیر انجام می‌شود:

- 1- بررسی و تعیین میزان پیشرفت آموزشی و پرورشی و تغییرات رفتاری دانش‌آموز.
- 2- آگاه کردن دانش‌آموز از میزان پیشرفت آموزشی و پرورشی خود و آگاهی‌اولیای وی از وضعیت تحصیلی فرزندشان.
- 3- تشخیص نارسایی‌های یادگیری دانش‌آموز و برنامه‌ریزی به منظور رفع آنها.
- 4- تشخیص استعداد و علاقه دانش‌آموز به منظور راهنمایی آنان در امور شغلی و تحصیلی آینده.
- 5- تقویت انگیزه و روحیه تلاش و ایجاد رقابتهای سالم در دانش‌آموز.
- 6- سنجش کیفیت و محتوای برنامه‌ها و عوامل مؤثر در آموزش از طریق تحلیل نتایج ارزشیابی‌ها به منظور یافتن نارسائیه‌ها و رفع آنها.
- 7- حصول اطمینان از تحقق شرایط لازم در دانش‌آموز به منظور ارتقاء به مراحل تحصیلی و یا سطوح مهارتی بالاتر.

ماده 44- ارزشیابی از آموخته‌های دانش‌آموز در هر درس به سه صورت ورودی، تکوینی و پایانی و با اهداف مشخص شده ذیل به عمل می‌آید:

الف - ارزشیابی ورودی (آغازین) به منظور آگاهی از تواناییها و آمادگی‌های قبلی دانش‌آموز برای شروع مناسب فرایند یاددهی - یادگیری و جبران نارسائی‌ها و کاستی‌های احتمالی دانش‌آموز در آغاز سال تحصیلی توسط معلمان انجام می‌گیرد.

ب - ارزشیابی تکوینی (مستمر) به منظور تقویت اعتماد به نفس، تحکیم آموخته‌های دانش‌آموز، آگاهی معلمان از نقاط قوت و ضعف درسی و نحوه عملکرد دانش‌آموز در فرایند یاددهی - یادگیری و پرورش روحیه تحقیق، تفکر، تلاش، ابتکار و فعالیت‌های گروهی، تدارک بازخورد مناسب به معلمان، دانش‌آموزان، اولیاء و اتخاذ روشهای مناسب به منظور بهبود فرایند یاددهی - یادگیری انجام می‌شود.

ج - ارزشیابی پایانی (تراکمی) به منظور حصول اطمینان از میزان تحقق هدفهای آموزشی و پرورشی و حصول اطمینان لازم برای احراز شرایط قبولی در هر درس انجام می‌گیرد.

ماده 45- ارزشیابی تکوینی به صورت مستمر از نحوه مشارکت دانش‌آموز در فعالیت‌های یاددهی - یادگیری و به شیوه‌های گوناگون و باتکیه بر آزمونهای کتبی، شفاهی، عملی، بررسی تکالیف فردی و گروهی، فهرست‌وارسی مشاهده رفتار، میزان فعالیت، تلاش، ابتکار و خلاقیت و ... انجام می‌گیرد و نمره این ارزشیابی‌ها در هر ماده درسی در هر سال تحصیلی در دو نوبت تعیین و منظور می‌شود.

تبصره - برای درسهائی که در دوره تابستانی ارائه می‌شود درسهائی از شاخه فنی و حرفه‌ای که فقط در طول یک نوبت ارائه می‌شوند نمره ارزشیابی مستمر یکبار تعیین و منظور می‌شود.

ماده 46- ارزشیابی پایانی در طول سال تحصیلی در دو نوبت اول و دوم انجام می‌شود. ارزشیابی پایانی نوبت اول از حدود پنجاه درصد اول محتوای برنامه درسی در دی ماه و ارزشیابی پایانی نوبت دوم از تمام محتوای برنامه درسی (5 نمره از محتوای نیمه اول برنامه درسی و 15 نمره از محتوای نیمه دوم برنامه درسی) در خردادماه بعمل می‌آید.

تبصره 1- ارزشیابی پایانی دوره تابستانی و شهریورماه و دی ماه و همچنین امتحانات نهایی و درسهای غیرحضوری از کلیه محتوای برنامه درسی بعمل می‌آید.

تبصره 2- در شاخه فنی و حرفه‌ای نمره هر نوبت درسهائی که آموزش آن در طول نوبت اول یا دوم ارائه می‌شود بعنوان نمره پایانی آن درس منظور می‌شود.

تبصره 3- در شاخه فنی و حرفه‌ای شیوه‌نامه نحوه ارزشیابی درسهای کارگاهی، آزمایشگاهی و عملیات میدانی توسط دفتر ستادی مربوط تهیه و ابلاغ می‌شود.

تبصره 4- در شاخه کاردانش، ارزشیابی پایانی هر استاندارد مهارت (درسهای مهارتی) پس از اتمام آموزش آن در دو بخش نظری و عملی از کلیه محتوای آن استاندارد یا درس مهارتی توسط یا با نظارت دستگاه متولی مربوط بعمل می‌آید. و چنانچه دانش‌آموزی از یکی از بخشهای نظری یا عملی استانداردهای مهارتی (درسهای مهارتی) نمره قبولی کسب کند این نمره تا اخذ نمره قبولی از بخش دیگر معتبر خواهد بود.

ماده 47- ارزشیابی درسهای انتخابی به صورت مستمر از مجموعه فعالیت‌های دانش‌آموز در طول هر نوبت انجام می‌شود و ارزشیابی پایانی ندارد.

ماده 48 (قدیم)- دانش‌آموز پایه سوم هر یک از شاخه‌های تحصیلی چنانچه تا پایان تابستان موفق به گذراندن درسهای پایه سوم اعم از نهایی و غیرنهایی و باقیمانده درسهای پایه دوم نشود می‌تواند در امتحانات دی ماه شرکت کند چنانچه پس از برگزاری امتحانات دی ماه موفق به گذراندن کلیه واحدهای درسی رشته مربوط نشود می‌تواند برابر مقررات هریک از شاخه‌ها، در دوره متوسطه بزرگسالان و یا بصورت داوطلب آزاد ثبت نام و نسبت به گذراندن باقیمانده درسهای خود اقدام کند. (مفاد این ماده از سال 1379 لغایت سال تحصیلی 90-1389 اجرا شده و برابر مفاد بخشنامه 120/35322 مورخ 1391/1/22 مفاد این ماده برای دانش‌آموزان ورودی 91-1390 به بعد، قابل اجرا نمی‌باشد).

ماده 48 اصلاحیه: دانش‌آموز پایه سوم هر یک از شاخه‌های تحصیلی چنانچه تا پایان تابستان موفق به گذراندن درس‌های پایه سوم اعم از نهایی و غیرنهایی و باقیمانده درس‌های سال اول یا دوم نشود، می‌تواند در امتحانات دروس مربوط در دی ماه شرکت کند، چنانچه پس از برگزاری امتحانات دی ماه موفق به گذراندن کلیه واحدهای درسی رشته مربوط نشود، می‌تواند برابر مقررات، در دوره متوسطه بزرگسالان، آموزش از راه دور و یا به صورت داوطلب آزاد ثبت نام و نسبت به گذراندن باقیمانده درس‌های خود اقدام کند. (برابر بخشنامه 120/35322 مورخ 1391/1/22 مفاد این ماده برای دانش‌آموزان ورودی 91-1390 به بعد، قابل اجرا می‌باشد).

ماده 49- برنامه امتحانات پایانی غیرنهایی نوبت اول، دوم، دوره تابستانی، شهریور ماه و دی ماه توسط واحد آموزشی با عنایت به تقویم اجرایی تنظیم و امتحانات با همکاری مشترک

کارکنان آموزشی و اداری واحد آموزشی و زیرنظر مدیر انجام می‌شود. طرح سؤاها (بجز امتحانات نهایی و هماهنگ) برعهده معلمان مربوط می‌باشد.

تبصره 1- در شاخه کاردانش، برنامه امتحانات پایانی استاندادهای مهارت که در واحدهای آموزشی ارائه می‌شود توسط اداره کل آموزش و پرورش استان با همکاری دستگاه متولی مربوط تنظیم و امتحانات (نهایی یا هماهنگ) با نظارت یا توسط دستگاه متولی استاندارد مهارت براساس موافقت‌نامه همکاری بین وزارت آموزش و پرورش و دستگاه مربوط انجام خواهد شد.

تبصره 2- چنانچه معلم مربوط ظرف مدت 5 روز پس از انجام امتحان هر درس اوراق امتحانی را به هر علتی تصحیح نکند مدیر واحد آموزشی ضمن گزارش موضوع به اداره آموزش و پرورش متبوع باید به تشخیص خود اوراق امتحانی را جهت تصحیح در اختیار یکی از معلمان واجد شرایط قرار دهد.

ماده 50- اوراق امتحانات داخلی (نوبت دوم، دوره تابستانی، شهریور ماه و دی ماه) باید توسط معلم مربوط زیرنظر مدیر در محل واحد آموزشی تصحیح شود.

تبصره 1 - مدیر واحد آموزشی می‌تواند با مسؤولیت خود اوراق امتحانی را جهت تصحیح در خارج از محل واحد آموزشی، در اختیار معلمان قرار دهد.

تبصره 2 - در صورت انتقال معلم، اوراق امتحانات داخلی دانش‌آموزان بنا به تشخیص مدیر توسط یکی از معلمان رشته مربوط تصحیح می‌شود.

ماده 51- نمرات ارزشیابی‌های تکوینی و پایانی هرنوبت امتحانی داخلی را باید توسط معلم مربوط بدون خدشه و قلم خوردگی در برگ ریزنمرات ثبت کند و پس از امضاء و درج تاریخ بلافاصله، به دفتر واحد آموزشی تحویل دهد. نمرات ارزشیابی تکوینی دو هفته قبل از شروع امتحانات پایانی و نمرات ارزشیابی پایانی حداکثر یک هفته بعد از انجام امتحانات هر درس در آن نوبت باید به دفتر واحد آموزشی تحویل شود.

تبصره - نمرات ارزشیابی مستمر باید در طول هر نوبت و قبل از امتحانات پایانی به اطلاع دانش‌آموز و ولی او برسد.

51-1- در شاخه کاردانش، فهرست مشخصات و ریزنمرات ارزشیابی پایانی استاندادهای مهارت (درسهای مهارتی) پس از تأیید دستگاه متولی استاندارد مهارت در هر سال تحصیلی همانند ریزنمرات سایر درسها در دو نسخه صحافی و یک نسخه در اداره منطقه و یک نسخه در واحد آموزشی به طور دائم نگهداری می‌شود.

ماده 52- معاونت آموزشی وزارت آموزش و پرورش و اداره کل آموزش و پرورش استان می‌توانند در امتحان پایانی نوبت دوم یا دوره تابستانی و شهریور ماه یک یا دو ماده درسی پایه‌های اول و دوم را به صورت هماهنگ برگزار کنند.

تبصره - طراحی سؤال امتحانی موضوع این ماده برای مراکز آموزشی تابعه سازمان ملی پرورش استعدادهای درخشان به سازمان مذکور واگذار می‌شود.

ماده 53- امتحانات پایانی نوبت دوم، دوره تابستانی و دی ماه درسهائی از پایه سوم متوسطه (برابرجدول پیوست) به صورت امتحان نهایی با برنامه امتحانی و سؤالهای هماهنگ که بوسیله اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی تهیه و طرح می‌شود زیر نظر اداره کل آموزش و پرورش استان و بوسیله عوامل اجرایی امتحانی که از طرف اداره آموزش و پرورش شهرستان / منطقه / ناحیه مربوط معین می‌شود، برگزار می‌شود.

تبصره 1 - اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی برنامه امتحانات نهایی و هماهنگ راتا دو ماه قبل از آغاز امتحانات مربوط تنظیم و ابلاغ می‌کند .

تبصره 2 - در کلیه مراحل مربوط به امتحانات ادارات کل آموزش و پرورش استانها و اداره کل آموزش و پرورش مدارس خارج از کشور ملزم به همکاری با اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی می‌باشند.

تبصره 3- معلمان که درسهای مربوط به امتحانات نهایی را تدریس می‌کنند موظفند حداکثر دودروز پس از برگزاری امتحان درس مربوط، با تشخیص و برابر ابلاغی که از طرف اداره آموزش و پرورش منطقه صادر می‌شود، به حوزه‌های تصحیح مراجعه کنند و حداقل به تعداد دانش‌آموزان خود نسبت به تصحیح اوراق امتحانی همان درس با دریافت حق الزحمه اقدام نمایند. در صورتی که معلمی برای تصحیح اوراق اقدام نکند موضوع از سوی رئیس حوزه تصحیح مربوط به اداره آموزش و پرورش محل گزارش تا برابر مقررات با وی رفتار شود.

تبصره 4 - نمرات امتحانات نهایی حداکثر در روز پس از برگزاری آخرین امتحان باید از سوی رئیس حوزه تصحیح بوسیله اداره آموزش و پرورش منطقه به واحدهای آموزشی محل تحصیل دانش‌آموز اعلام شود.

تبصره 5 - سؤالهای امتحانات نهایی در مورد دروس عربی (3)، زبان خارجی (3)، تعلیمات دینی و قرآن (3) برای دانش‌آموزان ناشنوا توسط اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی و با مشارکت و همکاری سازمان آموزش و پرورش استثنایی و با استفاده از

دبیران واجد شرایط و مجرب بصورت ویژه طراحی و براساس برنامه‌ریزی اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی در اختیار حوزه‌های امتحانی آنان قرار خواهد گرفت .

ماده 54- مدیر واحد آموزشی موظف است فهرست مشخصات دانش‌آموزان واجد شرایط را باقید مواد درسی که باید آنها را به صورت امتحان نهایی بگذرانند به همراه نمرات نوبت اول و ارزشیابی تکوینی نوبت دوم آن درسها در برگهای نمونه‌ای که از سوی اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی اعلام می‌شود تنظیم کند و تا یک هفته قبل از شروع امتحانات نهایی نوبت دوم، دوره‌تابستانی، شهریورماه و دی ماه به اداره آموزش و پرورش منطقه تحویل دهد.

تبصره 1- مدیر واحد آموزشی شاخه کاردانش موظف است فهرست مشخصات دانش‌آموزان واجد شرایط را با قید عنوان استاندارد مهارت مطابق برگهای مربوط تنظیم و حداکثر یکماه قبل از پایان آموزش آن استاندارد به اداره آموزش و پرورش شهرستان/ناحیه/منطقه تحویل دهد. اداره آموزش و پرورش نیز باید درخواستهای مربوط به انجام آزمونهای مهارت را حداکثر بیست روز قبل از پایان آموزش مهارت به اداره کل آموزش و پرورش استان ارسال کند. و اداره کل آموزش و پرورش استان نیز باید حداکثر ده روز قبل از اتمام آموزش مهارت فهرست مشخصات دانش‌آموزان را به دستگاه متولی استاندارد مهارت ارسال کند .

تبصره 2- امتحانات عملی غیرکتابی و کارگاهی درسهای غیرنهایی توسط واحد آموزشی و درسهای نهایی، توسط افراد واجد شرایطی که از سوی اداره آموزش و پرورش انتخاب می‌شوند قبل از برگزاری امتحانات کتبی و در واحد آموزشی برگزار می‌شود.

تبصره 3- در شاخه کاردانش چنانچه دانش‌آموز گواهی‌نامه مهارت ارائه دهد پذیرش این قبیل گواهی‌نامه‌های مهارتی به شرط آنکه مشخصات آنها در رشته مهارتی مربوط تعریف شده باشد پس از تأیید مرجع صادرکننده گواهی‌نامه، به میزان واحدهای تعیین شده با رعایت سایر ضوابط بلامانع است.

ماده 55- نمره هر درس در نوبت اول از مجموع نمره ارزشیابی مستمر با ضریب 1 و نمره ارزشیابی پایانی با ضریب 2 و در نوبت دوم از مجموع نمره ارزشیابی مستمر با ضریب 1 و نمره ارزشیابی پایانی با ضریب 6 بدست می‌آید.

نمره سالانه هر درس برابر جدول ذیل محاسبه می‌شود.

نمره سالانه	نوبت دوم		نوبت اول	
	نمره ارزشیابی پایانی	نمره ارزشیابی مستمر	نمره ارزشیابی پایانی	نمره ارزشیابی مستمر
مجموع نمرات ارزشیابی‌ها با ضریب تقسیم بر ده	ضریب 6	ضریب 1	ضریب 2	ضریب 1

تبصره - در رشته رایانه (کامپیوتر شاخه فنی و حرفه ای نمره دروسی که به صورت نیمسال - واحدی اجرا می شوند ، طبق ضرایب مندرج در بند 1-55 این ماده محاسبه می شود .
(اصلاحیه طی بخشنامه شماره 460/42417/10 - 88/8/3)

1-55- نمره هر درس در دوره تابستانی از مجموع نمره ارزشیابی مستمر با ضریب 1 و نمره ارزشیابی پایانی با ضریب 4 بشرح جدول محاسبه می شود.

نمره ارزشیابی مستمر	نمره ارزشیابی پایانی	نمره درس دوره تابستانی
ضریب 1	ضریب 4	مجموع نمرات ارزشیابی ها با ضریب تقسیم بر پنج

تبصره 1- نمره درسهائی که صرفاً ناظر بر فعالیت ضمن سال دانش آموز می باشد و ارزشیابی پایانی ندارد از قبیل درسهای کارگاهی، آزمایشگاهی، عملیات میدانی و انتخابی برمبنای ارزشیابی های مستمر از فعالیت دانش آموز در هر نوبت توسط معلم مربوط تعیین می شود و نمره سالانه این دروسها براساس میانگین نمرات نوبت اول و دوم تعیین می شود.

تبصره 2 - نمرات ارزشیابی استاندارد مهارت در شاخه کاردانش (اعم از حضوری یا غیر حضوری) و درسهای غیر حضوری و شهریور ماه و دی ماه همان نمره امتحان پایانی بدون ضریب خواهد بود.

تبصره 3- در محاسبه نمره سالانه و نمره درس دوره تابستانی با ضرایب فوق الذکر عدد اعشاری نمرات به شرح ذیل تغییر می یابد و در برگ ریزنمرات ثبت و محاسبه می شود:

1- کمتر از 0/25 به 0/25

2- از 0/26 تا 0/49 به 0/50

3- از 0/51 تا 0/74 به 0/75

4- از 0/76 تا 0/99 به یک

ماده 56- نمره هر یک از امتحانات پایانی و ارزشیابی های مستمر دانش آموز در هر درس از صفر تا بیست است.

تبصره - در شاخه کاردانش، نمرات ارزشیابی استاندارد مهارت (درسهای مهارتی) قبل از ثبت به تفکیک بخش نظری و عملی برمبنای صفر تا بیست محاسبه می شود .

ماده 57- نصاب قبولی در هر درس نمره 10 و در درسهای کارگاهی، آزمایشگاهی و عملیات میدانی و برخی از درسهای اختصاصی شاخه فنی و حرفه ای 12 است. (عناوین

درسهای اختصاصی توسط دفتر برنامه‌ریزی و تألیف آموزشهای فنی و حرفه‌ای و کاردانش تعیین و از سوی معاونت آموزشی اعلام می‌شود) در شاخه کاردانش نصاب قبولی در استاندارد مهارت در بخش نظری و عملی توسط دستگاه متولی استاندارد مهارت تعیین می‌شود.

تبصره 1- چنانچه نمره سالانه دانش‌آموزی در درسهای انتخابی کمتر از 10 باشد این نمره از وی پذیرفته می‌شود و در معدل سالانه و شرایط ارتقاء دانش‌آموز تأثیر ندارد ولی در معدل کل محاسبه می‌شود.

تبصره 2- در شاخه کاردانش نحوه ارزشیابی و نصاب قبولی درسهای اختیاری برابرضوابط ارزشیابی درس اختیاری شده در رشته مربوط می‌باشد.

ماده 58- برای سنجش مهارت عملی، آزمون عملی و برای سنجش مهارت گفتاری آزمون شفاهی بعمل می‌آید.

ماده 59- نظارت بر برگزاری امتحانات داخل و خارج از کشور برعهده معاونت آموزشی (اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی) می‌باشد.

ماده 60- مسئولیت حسن اجرای امتحانات داخلی و اعلام به موقع نتایج برعهده مدیر واحد آموزشی است و اداره آموزش و پرورش شهرستان/ منطقه/ ناحیه، اداره کل آموزش و پرورش استان (برای مراکز آموزشی تابعه سازمان ملی پرورش استعدادهای درخشان، سازمان مذکور) و اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی در صورت لزوم می‌توانند اوراق امتحانی تصحیح شده و تجدیدنظر قرار دهند. در صورتی که در بازبینی اوراق، نمره دانش‌آموزی تغییر یابد آخرین نمره ملاک عمل خواهد بود و موضوع باید کتباً به اطلاع معلم و دانش‌آموز مربوط برسد.

تبصره - در صورتی که بازبینی اوراق امتحانات خردادماه یا شهریور ماه و پایانی دوره تابستانی هر سال پس از آبان ماه و بازبینی اوراق امتحانات دی ماه پس از فروردین ماه انجام شود و نمره دانش‌آموزی تغییر یابد مراتب برای تصمیم‌گیری به کمیسیون معین ارجاع می‌شود.

ماده 61- نتیجه امتحانات حداکثر تا دو هفته پس از پایان هر نوبت یا دوره تابستانی و شهریورماه و دی ماه کتباً توسط مدیر واحد آموزشی به دانش‌آموز یا ولی او اعلام می‌شود.

ماده 62- مهلت اعتراض به نمرات امتحانات پایانی هر نوبت یا دوره تابستانی و شهریور و دی ماه (اعم از نهایی و غیرنهایی) حداکثر 5 روز پس از اعلام نتیجه امتحانات آن نوبت می‌باشد. در امتحانات داخلی مدیر واحد آموزشی موظف است اوراق امتحانی

معترضان را جهت تجدیدنظر در اختیار مصحح مربوط و یا به تشخیص خود در اختیار مصحح مربوط و یکنفر دیگر از معلمان همان درس قرار دهد. نمره ورقه تجدیدنظر شده باامضاء مصحح مربوط و یا مصحح مربوط و تجدیدنظرکننده حسب مورد تعیین می‌شود. در صورت اختلاف نظر، رأی معلم سوم واجد شرط قطعی و لازم الاجرا است. در امتحانات نهایی رئیس حوزه تصحیح موظف می‌باشد اوراق امتحانی معترضان را جهت تجدیدنظر در اختیار یک نفر از معلمان همان درس (غیر از مصححین اول و دوم) قرار دهد و نمره وی ملاک عمل خواهد بود. در هر صورت باید حداکثر ظرف مدت 5 روز پس از پایان مهلت اعتراض نتیجه به اطلاع معترضان برسد.

تبصره - نمرات درسهای عملی (غیرکتبی) و کارگاهی و بخش عملی استاندارد مهارت و درسهای شفاهی قابل اعتراض و تجدید نظر نمی‌باشند و نمره اعلام شده قطعی است.

ماده 63- اوراق امتحانات پایانی نوبت دوم، شهریورماه، دوره تابستانی و دی‌ماه درسهای غیرنهایی بمدت شش ماه در واحد آموزشی و اوراق امتحانات نهایی به مدت یک سال در محلی که اداره آموزش و پرورش منطقه تعیین می‌کند نگهداری و سپس برابر مقررات محو می‌شود ولی فهرست دست‌نویس ریزنمرات معلمان، دفتر امتحانات، برگ ریزنمرات قبول‌شدگان امتحان نهایی، صحافی و جزء اسناد و مدارک تحصیلی محسوب و به طور دائم در واحد آموزشی و اداره مربوط حسب مورد نگهداری می‌شود.¹⁰

ماده 64- امتحانات شهریورماه و دی‌ماه درسهای غیرنهایی دانش‌آموز در همان واحد آموزشی برگزار می‌شود که امتحانات پایانی نوبت دوم انجام شده است و امتحانات درسهای غیرنهایی (اعم از حضوری و غیرحضوری) دوره تابستانی در همان واحد آموزشی که دانش‌آموز درسهای این دوره را انتخاب کرده است برگزار می‌شود.

امتحانات شهریورماه و دی‌ماه درسهای نهایی دانش‌آموز در حوزه‌های امتحانی تحت پوشش همان منطقه / ناحیه آموزشی که امتحانات پایانی نوبت دوم انجام شده است برگزار می‌شود.

تبصره 1- در صورتی که محل اقامت ولی یا سرپرست دانش‌آموزی تا 15 روز قبل از برگزاری امتحانات دوره تابستانی، شهریورماه و دی‌ماه، تغییر یابد دانش‌آموز می‌تواند (با اخذ

۱- به استناد رأی صادره در دویست و چهل و ششمین جلسه گروه دوم شورای تغییر بنیادی نظام آموزش و پرورش (هیئت اجرایی نظام جدید آموزش متوسطه) مورخ ۸۰/۵/۲ که طی شماره ۴۰۰/۲۰۲۱۲/۲ مورخ ۸۰/۶/۳ ابلاغ شده است، ماده ۶۳ به شرح فوق اصلاح گردید.

معرفی‌نامه عکس‌دار حاوی مشخصات و مواد درسی و نمره ارزشیابی‌های مستمر دوره تابستانی از واحد آموزشی مربوط و تأیید موضوع انتقال ولی توسط اداره آموزش و پرورش همان منطقه و همراه داشتن مدارک لازم مبنی بر انتقال ولی خود) به اداره آموزش و پرورش محل سکونت جدید مراجعه و در صورت دایر بودن رشته تحصیلی مورد نظر، با معرفی آن اداره، در امتحانات داخلی دوره تابستانی، شهریورماه و یا دی ماه یکی از واحدهای آموزشی و یا در امتحانات نهایی یکی از حوزه‌های اجرایی شرکت کند. نمره‌های تابستانی، شهریورماه، و یا دی ماه چنین دانش‌آموزی پس از تأیید اداره آموزش و پرورش محل سکونت جدید به اداره آموزش و پرورش قبلی جهت ابلاغ به واحد آموزشی که دانش‌آموز قبلاً تحصیل می‌کرده است ارسال می‌شود تا واحد آموزشی مذکور با توجه به نمره‌های دیگر و با رعایت سایر مقررات اعلام نتیجه کند.

تبصره 2- دانش‌آموزان شاغل به تحصیل در مدارس ایرانی خارج از کشور می‌توانند با ارائه معرفی‌نامه از واحد آموزشی مربوط، در امتحانات شهریورماه (و برای پایه سوم متوسطه امتحانات دوره تابستانی و دی ماه) در مدارس داخل کشور شرکت کنند.

نمرات امتحانی این قبیل دانش‌آموزان باید توسط مدیر واحد آموزشی مقصد و از طریق اداره کل آموزش و پرورش مدارس خارج از کشور به واحد آموزشی مبدأ ارسال شود.

ماده 65- در هر نوبت سال تحصیلی به هر دانش‌آموز براساس رعایت موازین اسلامی، رفتار، اخلاق، رعایت اصول بهداشت و نظافت شخصی، وضعیت حضور و غیاب، رعایت مقررات واحد آموزشی، حفظ اموال آن و گزارش رسیده از سوی معلمان و مربیان و بارعایت آئین‌نامه انضباطی توسط مدیر و معاونان واحد آموزشی یک نمره انضباط تعیین و در برگ ریزنمرات مربوط ثبت و با امضاء مدیر تسلیم دفتر واحد آموزشی می‌شود.

تبصره 1- میانگین نمرات انضباط نوبت اول و دوم بعنوان نمره سالانه محسوب و در معدل سالانه معادل دو واحد درسی منظور می‌شود.

تبصره 2- تعداد واحدهای انضباط در محاسبه 96 واحد درسی در نظر گرفته نمی‌شود ولی در محاسبه معدل کل به میزان 6 واحد لحاظ می‌شود.

تبصره 3- در دوره تابستانی نمره انضباط منظور نمی‌شود.

ماده 66- نمونه اسناد و مدارک تحصیلی دانش‌آموزان توسط معاونت آموزشی تهیه و به ادارات کل آموزش و پرورش کشور ابلاغ می‌شود.

ماده 67- دفتر امتحانات دانش‌آموزان پایه های اول و دوم واحد آموزشی در هر سال تحصیلی باید حداکثر تا پایان آبان ماه و دانش‌آموزان پایه سوم تا پایان اسفندماه تنظیم شود و توسط نماینده‌ای که از سوی اداره آموزش و پرورش تعیین می‌شود (برای مراکز آموزشی تابعه سازمان ملی پرورش استعدادها درخشان توسط نماینده سازمان مذکور)، بررسی و پس از تأیید مسدود شود.

ماده 68- چنانچه دانش‌آموزی در زمان برگزاری امتحانات کتبی پایانی یا قبل از آن دچار مشکل و سانحه‌ای شود که قادر به نوشتن نباشد می‌تواند از منشی معتمدی که از طرف مدیر واحد آموزشی برای امتحانات غیرنهایی و رئیس حوزه اجرا برای امتحانات نهایی تعیین می‌شود، استفاده کند.

ماده 69- برای دانش‌آموزدارای نقص عضو یا بیماری مؤثر، مانع بر شرکت وی در امتحانات کتبی، شفاهی و عملی، مدیر واحد آموزشی یا رئیس حوزه اجرا تسهیلاتی متناسب با نقص عضو و یا بیماری او فراهم می‌کند. در صورت لزوم از امتحانات آن بخش از درس که از نظر جسمی قادر به انجام آن نمی‌باشد، معاف می‌شود و سهم نمره مربوط به این بخش به سایر بخشها اضافه می‌شود.

تبصره 1- امتحان عملی درس تربیت بدنی برای دانش‌آموز موضوع این ماده باید متناسب با توانایی جسمی وی توسط معلم مربوط انجام شود. شیوه‌نامه مربوط توسط معاونت پرورشی و تربیت بدنی تهیه و ابلاغ خواهد شد.

تبصره 2- دانش‌آموزان شاخه‌های «فنی و حرفه‌ای» و «کاردانش» که به دلیل نقص عضو قادر به انجام فعالیت عملی درسهای تخصصی رشته مربوط نیستند ملزم به تغییر رشته می‌باشند.

ماده 70- افرادی که قسمتی از تحصیلات خود را در مدارس خارجی گذرانیده‌اند که برنامه آن با برنامه آموزش متوسطه ایران مطابقت ندارد و یا هیچگونه مدرک تحصیلی که میزان تحصیلات خارجی آنان را مشخص کند نداشته باشند و همچنین دانش‌آموزانی که بخشی از مدارک تحصیلی آنان در اثر حوادثی از قبیل سیل، زلزله، جنگ، آتش‌سوزی و ... از بین رفته باشد با توجه به شرایط سنی و توانایی خود می‌توانند با درخواست کتبی و تأیید مراجع مربوط و معرفی اداره آموزش و پرورش محل، در امتحان تعیین پایه تحصیلی که از کلیه درسهای مربوط به پایه اول یا دوم یا سوم بعمل می‌آید در اولین نوبت رسمی امتحانی، همراه با سایر دانش‌آموزان برابر شیوه‌نامه‌ای که توسط معاونت آموزشی ابلاغ می‌شود شرکت کنند و در صورت قبولی در کلیه درسهای هر پایه مدرک

قبولی برای آنان صادر می‌شود و با رعایت سایر شرایط مجاز به ادامه تحصیل خواهند بود. (دستورالعمل اجرایی طی بخشنامه شماره 480/6468/0 - 79/5/8 ارسال شده است)

تبصره 1 - افراد خارجی مقیم ایران، رانده‌شدگان از سایر کشورها و پناهندگان از کشورهای خارجی به ایران باید دارای اجازه اقامت مورد تأیید وزارت کشور باشند.

تبصره 2 - از دانش‌آموزانی که به زبان فارسی آشنائی ندارند، امتحان تعیین پایه فقط در پایه‌های اول و دوم به زبانهای خارجی که توسط اداره کل آموزش و پرورش مدارس خارج از کشور اعلام می‌شود، به عمل خواهد آمد. این قبیل دانش‌آموزان باید وضع خود را با نظام تعلیماتی به زبان فارسی منطبق کنند.

ماده 71 - برای محاسبه معدل سالانه هر دانش‌آموز در پایان نوبت دوم، تعداد واحدهای هر درس در نمره سالانه آن درس ضرب می‌شود و مجموع حاصلضربهای بدست آمده بر تعداد کل واحدهایی که دانش‌آموز در آن سال برای آنها نمره (اعم از قبولی یا مردودی) دریافت داشته است تقسیم می‌شود.

تبصره - برای محاسبه معدل سالانه دانش‌آموزان پایه اول در شهریورماه، نمرات امتحانی شهریورماه بجای نمرات سالانه محسوب و سپس معدل گرفته می‌شود.

ماده 72 - دانش‌آموزان اقلیت‌های دینی مذکور در قانون اساسی، برابر شیوه‌نامه‌های وزارت آموزش و پرورش در امتحان تعلیمات خاص خود شرکت خواهند کرد و نمره این درس جایگزین (تعلیمات دینی و قرآن) می‌شود. ضمناً در صورت تمایل دانش‌آموز به شرکت در امتحان تعلیمات دینی اسلامی منعی برای شرکت وی نخواهد بود.¹¹

ماده 73 - بامتخلف یا متخلفان در امتحانات داخلی و نهائی برابر آئین نامه تخلفات امتحانی و قانون رسیدگی به تخلفات اداری حسب مورد رفتار خواهد شد.

شرایط قبولی در پایه اول

ماده 74 - پس از برگزاری امتحانات پایانی نوبت دوم (خردادماه) دانش‌آموزی قبول شناخته می‌شود که شرایط زیر را دارا باشد. (مفاد این ماده و تبصره آن از سال 1379 لغایت

۱- به استناد رأی صادره در دویست و چهل و ششمین جلسه گروه دوم شورای تغییر بنیادی نظام آموزش و پرورش (هیئت اجرایی نظام جدید آموزش و پرورش متوسطه) مورخ ۸۰/۵/۲ که طی شماره ۴۰۰/۲۰۲۱۲/۲ مورخ ۸۰/۶/۳ ابلاغ شده است، ماده ۷۲ به شرح فوق اصلاح گردید.

سال تحصیلی 90-1389 اجرا شده و برابر مفاد بخشنامه 120/35322 مورخ 1391/1/22 مفاد این ماده و تبصره آن برای دانش آموزان ورودی 91-1390 به بعد، حذف و قابل اجرا نمی باشد).

الف - نمره سالانه وی در هر ماده درسی کمتر از 10 نباشد.

ب - براساس آئین نامه هدایت تحصیلی شرایط ورود به یکی از شاخه‌ها یارشته‌های تحصیلی دوره متوسطه را احراز کند.

تبصره : هنرجویان رشته های موسیقی از مفاد بند الف و ب این ماده مستثنی می باشند و شرط قبولی آنها در پایه اول کسب نصاب قبولی در هر ماده درسی می باشد و بر اساس تبصره ماده نوزده در هنرستانهای رشته موسیقی پذیرش می شوند . (اصلاحیه 400/20225/2 - 80/8/2)

ماده 75- دانش آموزی که نصاب قبولی را در درسی احراز نکند باید در امتحانات شهریورماه شرکت کند و در صورتی قبول پایه اول شناخته می شود که در هر یک از آن درسها نصاب قبولی را کسب و شرایط هدایت تحصیلی برای ورود به یک رشته یا شاخه را احراز کند (مفاد این ماده و تبصره های آن از سال 1379 لغایت سال تحصیلی 90-1389 اجرا شده و برابر مفاد بخشنامه 120/35322 مورخ 1391/1/22 مفاد این ماده برای دانش آموزان ورودی 91-1390 به بعد، حذف و قابل اجرا نمی باشد).

تبصره 1 - چنانچه پس از امتحانات شهریورماه دانش آموزی حداقل در دو ماده درسی نمره 7 تا 10 داشته باشد بشرط احراز شرایط هدایت تحصیلی به یکی از شاخه‌ها یا رشته‌ها، قبول شناخته می شود و در صورتی که معدل درسهای پایه اول وی حداقل 10 باشد و در یکی از مواد درسی مذکور نمره کمتر از 7 داشته باشد نیز با رعایت سایر شرایط قبول شناخته می شود.

تبصره 2 - چنانچه در امتحانات شهریورماه معدل درسهای پایه اول دانش آموزی حداقل 12 باشد با داشتن نمره بین 7 تا 10 در حداقل دو ماده درسی و نمره کمتر از 10 در یک ماده درسی بشرط احراز شرایط هدایت تحصیلی برای ورود به یک شاخه یا رشته قبول شناخته می شود.

تبصره 3 - آن دسته از دروس رشته های موسیقی که نصاب قبولی آنها 12 است مشمول تبصره های 1 و 2 این ماده نمی شوند . (اصلاحیه 400/20225/2 - 80/8/2)

تبصره 4 - دانش آموزی که پس از پایان امتحانات شهریور ماه و با وجود برخورداری از مفاد تبصره های 1 و 2 شرایط قبولی را احراز نمی کند، چنانچه با احتساب نمرات خرداد ماه دروس مربوط در شهریور ماه، شرایط قبولی را داشته باشد نمرات خرداد ماه وی جایگزین نمرات دروس مربوط در شهریورماه شده و اعلام نتیجه خواهد شد. (اصلاحیه 86/8/27-120/6737/8)

ماده 76 (قدیم): چنانچه دانش آموزی در پایان امتحانات شهریورماه شرایط مندرج در ماده 75 و تبصره های ذیل آن را کسب نکند مردود شناخته می شود و باید پایه اول را در واحدهای آموزشی روزانه تکرار کند و یا در صورت تمایل می تواند در واحدهای آموزشی بزرگسالان ادامه تحصیل دهد (مفاد این ماده و تبصره های آن از سال 1379 لغایت سال تحصیلی 90-1389 اجرا شده و برابر مفاد بخشنامه 120/35322 مورخ 1391/1/22 مفاد این ماده و تبصره های آن برای دانش آموزان ورودی 91-1390 به بعد، قابل اجرا نمی باشد).

تبصره 1 (قدیم) - دانش آموزی که برای دومین بار در پایه اول مردود می شود حق ثبت نام و ادامه تحصیل در پایه اول واحدهای آموزشی روزانه را ندارد، و می تواند در واحدهای آموزش بزرگسالان و یا بصورت داوطلب آزاد ادامه تحصیل دهد.

تبصره 2 (قدیم) - دانش آموز مردود شده پایه اول متوسطه، در صورت انتقال به واحدهای آموزشی بزرگسالان و یا تحصیل به صورت داوطلب آزاد، درسهایی را که نمره قبولی کسب کرده است از وی پذیرفته می شود.

تبصره 3 (قدیم) - دانش آموزی که به واحدهای آموزشی بزرگسالان منتقل می شود در صورت تمایل و احراز شرایط لازم، برابر آئین نامه آموزشی دوره متوسطه بزرگسالان می تواند مجدداً به مدارس روزانه انتقال یابد.

تبصره 4 (قدیم) - دانش آموز استثنایی که برای سومین بار در پایه اول مردود می شود حق ثبت نام و ادامه تحصیل در واحدهای آموزشی روزانه را ندارد و می تواند با رعایت سایر مقررات در واحدهای آموزشی بزرگسالان و یا بصورت داوطلب آزاد ادامه تحصیل دهد.

ماده 76 (اصلاحیه): دانش آموز سال اول پس از برگزاری امتحانات نوبت دوم، دوره تابستانی و یا مهر ماه برای ارتقاء به سال دوم باید شرایط ورود به یکی از شاخه ها یا رشته های دوره متوسطه را بر اساس مفاد این آیین نامه احراز کند.

تبصره: برای هنرجویان رشته های موسیقی بر اساس مفاد تبصره 3 ماده 19 عمل می شود (مفاد این ماده و تبصره آن برای دانش آموزان ورودی 91-1390 به بعد، قابل اجرا می باشد).

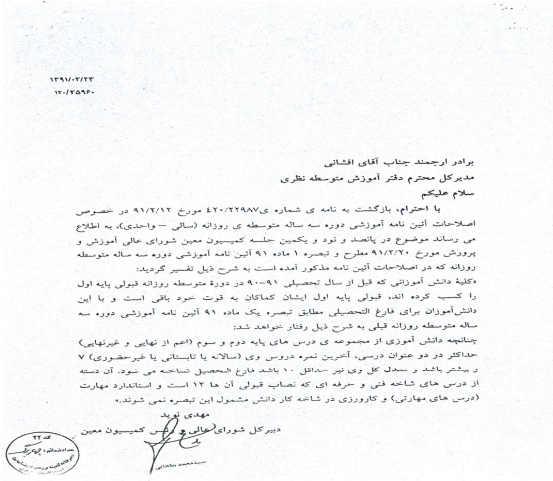
شرایط قبولی در درسهای پایه های اول و دوم

ماده 77- پس از برگزاری امتحانات پایانی نوبت دوم، دانش آموزی در هر یک از درسهای قبول شناخته می شود که نمره سالانه وی در هر درس کمتر از نصاب قبولی آن درس نباشد.

ماده 78: (قدیم) - دانش آموزی که پس از امتحانات نوبت دوم شرایط قبولی را در درس یادرسها احراز نکند می تواند در امتحانات همان درس یا در سهادرس شهر یورماه شرکت کند و در صورتی قبول شناخته می شود که نمره هر یک از درسهای وی در شهر یورماه کمتر از نصاب قبولی نباشد (مفاد این ماده و تبصره آن از سال 1379 لغایت سال تحصیلی 90-1389 اجرا شده و برابر مفاد بخشنامه 120/35322 مورخ 1391/1/22 مفاد این ماده و تبصره آن برای دانش آموزان ورودی 91-1390 به بعد، قابل اجرا نمی باشد).

تبصره (قدیم) - در شاخه کار دانش چنانچه دانش آموزی پس از امتحان پایانی در دو بخش نظری و عملی استاندارد مهارت و یا یکی از بخشهای آن نصاب قبولی را کسب نکند لازم است در امتحان مجدد بخش یا بخشهایی که نمره قبولی کسب نکرده است، تا پایان شهر یورماه همان سال شرکت کند و در صورتی قبول شناخته می شود که نمره هر دو بخش استاندارد مهارت کمتر از نصاب تعیین شده نباشد.

ماده 78 (اصلاحیه): دانش آموزی که پس از امتحانات نوبت دوم شرایط قبولی را در درس یا درس ها احراز نکند، می تواند در امتحانات همان درس یا درس ها در دوره تابستانی (شهر یورماه) و یا مهر ماه شرکت کند و در صورتی در دروس سال اول قبول شناخته می شود که نمره هر یک از درس های وی کمتر از نصاب قبولی نباشد. (برابر مفاد بخشنامه 120/35322 مورخ 1391/1/22 مفاد این ماده و تبصره های آن برای دانش آموزان ورودی 91-1390 به بعد، قابل اجرایی باشد و برابر مفاد بخشنامه 9525 مورخ 1391/1/23 دفتر وزیر، امتحانات دوره تابستانی باید همراه با امتحانات شهر یورماه و توأم با آن انجام شود).

تبصره 1 - اعلام نتیجه دانش آموزانی که بدون شرکت در دوره تابستانی، در نوبت امتحانی شهریور و مهرماه شرکت می کنند، صرفا بر مبنای 20 نمره امتحان پایانی انجام می شود.

تبصره 2 - در شاخه کاردانش چنانچه دانش آموزی پس از امتحان پایانی در دو بخش نظری و عملی استاندارد مهارت و یا یکی از بخشهای آن نصاب قبولی را کسب نکند لازم است در امتحان مجدد بخش یا بخشهایی که نمره قبولی کسب نکرده است، تا پایان شهریورماه همان سال شرکت کند و در صورتی قبول شناخته می شود که نمره هر دو بخش استاندارد مهارت کمتر از نصاب تعیین شده نباشد.

شرایط قبولی در دروس غیر نهایی پایه سوم

ماده 79- پس از برگزاری امتحانات پایانی نوبت دوم، دانش آموزی در هر یک از دروسهای غیرنهایی قبول شناخته می شود که نمره سالانه وی در هر درس کمتر از نصاب قبولی آن درس نباشد.

ماده 80- دانش آموزی که پس از امتحانات نوبت دوم شرایط قبولی را در درس یادرسهایی احراز نکند و یا درسهایی از سالهای قبل وی باقیمانده باشد می تواند در امتحانات همان درس یا دروس در دوره تابستانی و یا دی ماه شرکت کند و در صورتی قبول شناخته می شود که نمره هر یک از دروسهای وی کمتر از نصاب قبولی نشود.

تبصره - در شاخه کاردانش چنانچه دانش آموزی پس از امتحان پایانی در دو بخش نظری و عملی استاندارد مهارت (دروسهای مهارتی) و یا یکی از بخشهای آن نصاب قبولی را

کسب نکند لازم است در امتحان مجدد بخش یا بخشهایی که نمره قبولی کسب نکرده است در دوره تابستانی، یا دیمه شرکت کند و در صورتی در آن استاندارد قبول شناخته می شود و گواهی نامه استاندارد مهارت، برای او صادر می شود که نمره هر دو بخش استاندارد مهارت، کمتر از نصاب تعیین شده نباشد .

شرایط قبولی در دروسهای امتحانات نهایی پایه سوم

ماده 81- پس از برگزاری امتحانات نهایی، دانش آموزی در هر یک از دروسها قبول شناخته می شود که:¹²

الف) نمره امتحان نهایی¹³ وی در هر درس بدون ضریب کمتر از 7 نباشد.
ب) نمره سالانه یا دوره تابستانی وی در هر درس کمتر از نصاب قبولی (مندرج در ماده 57) نباشد.

تبصره 1 - در مورد دروس غیر حضوری کسب نمره نصاب قبولی (مندرج در ماده 57) در امتحان نهایی ملاک عمل خواهد بود.

تبصره 2 - آن دسته از درسهای فنی و حرفه ای که نصاب قبولی آنها 12 است از شمول مفاد بند الف مستثنی بوده و دانش آموز باید در امتحان نهایی نصاب قبولی را کسب کند.

ماده 82- در پایان دوره متوسطه برای هر یک از فارغ التحصیلان براساس نمرات درسهایی که امتحان نهایی داده اند معدل کتبی نهایی محاسبه و در مدارک تحصیلی آنان ثبت می شود. برای محاسبه معدل کتبی نهایی تعداد واحدهای هر یک از درسهای نهایی در نمره پذیرفته شده امتحان نهایی درس مربوط ضرب می شود و مجموع حاصل ضربهای بدست آمده بر تعداد کل واحدهای درسهای نهایی تقسیم می شود.

وضعیت غایبین در امتحانات

ماده 83- چنانچه دانش آموزی در امتحان پایانی هر نوبت غیبت غیرموجه داشته باشد نمره امتحان پایانی او در آن نوبت در آن درس صفر محسوب می شود و در چنین مواردی

۱- به استناد مصوبه دویست و هشتاد و دومین جلسه کمیسیون معین شورای عالی آموزش و پرورش مورخ ۸۱/۱/۲۶ که طی شماره ۱۲۰/۴۰۱/۸ مورخ ۸۱/۲/۷ ابلاغ شده است.

2- به استناد مصوبه سیصد و چهاردهمین جلسه کمیسیون معین شورای عالی آموزش و پرورش مورخ 83/5/28 به شماره ابلاغی 120/5416/9 مورخ 83/6/8، نمره درسی که به صورت نهایی برگزار شده (برای دانش آموزان متقاضی تغییر رشته) در صورتی که حداقل 10 باشد حتی اگر نمره پایانی کتبی نهایی وی در آن درس زیر نصاب باشد، قابل پذیرش در رشته جدید که امتحان آن درس به صورت داخلی تعیین شده است خواهد بود.

کلمه غایب (غ) بجای نمره پایانی آن نوبت برای درسهای مورد نظر در سیاهه نمرات قید می‌شود لیکن در محاسبات کلمه غایب به منزله صفر خواهد بود و چنانچه دانش‌آموز مشمول این ماده، دارای نمرات کلاسی (ارزشیابی مستمر) باشد، نمره وی در درس یا درسهای مذکور با احتساب این نمرات برای آن نوبت منظور خواهد شد.

ماده 84- اگر دانش‌آموزی در امتحان پایانی نوبت اول در یک یا چند ماده درسی غیبت موجه داشته باشد. نمرات امتحان پایانی نوبت دوم وی بجای نمرات پایانی نوبت اول درسهای مربوط نیز منظور می‌شود.

تبصره - در شاخه فنی و حرفه‌ای برای درسهای کارگاهی، آزمایشگاهی و عملیات میدانی، دانش‌آموز موظف خواهد بود قبل از امتحانات پایانی نوبت دوم در آزمون مبحث مورد نظر که توسط معلم مربوط انجام خواهد شد شرکت کند .

ماده 85

1-85- اگر دانش‌آموزی در امتحانات نوبت دوم و یا هر دو نوبت برخی از درس‌های پایه اول یا دوم غیبت موجه داشته باشد نمرات شهریور ماه وی به جای نمرات سالانه آن درس یا دروس منظور می‌گردد. در مورد دروس انتخابی با پیشنهاد معلم مربوط و تأیید شورای مدرسه تصمیم‌گیری خواهد شد. (اصلاحیه 86/ 8/27-120/6737/8)

2-85- اگر دانش‌آموزی در امتحانات نوبت دوم یا هر دو نوبت برخی از درسهایی که در پایه سوم انتخاب نموده است غیبت موجه داشته باشد، به جای نمره پایانی نوبت دوم یا نوبتهای اول و دوم کلمه غایب موجه درج می‌شود. این قبیل دانش‌آموزان باید درسهای باقیمانده را در دوره تابستانی یا دی ماه برابر ضوابط بطور مجدد انتخاب کنند. برای غائبین موجه دوره تابستانی نیز به همین روال اقدام می‌شود.

3 - 85 (قدیم) : چنانچه دانش‌آموز در فاصله زمانی بعد از ثبت نام و قبل از شرکت در امتحانات پایانی نوبت اول ترک تحصیل کند (هرچند نمره ارزشیابی مستمر داشته باشد) برای وی کارنامه با ذکر مراتب ترک تحصیلی صادر می‌شود و آن سال جزو سنوات تحصیلی وی محاسبه نمی‌شود و اگر دانش‌آموزی بعد از امتحانات نوبت اول ترک تحصیل کند در کلیه دروس نوبت دوم غائب غیرموجه منظور و اعلام نتیجه شده و کارنامه صادر می‌شود و مراتب ترک تحصیل در سوابق تحصیلی وی قید و آن سال جزو سنوات تحصیل وی منظور می‌شود. (اصلاحیه 86/ 8/27-120/6737/8 قابل اجرا تا سال 1391)

3 - 85 (اصلاحیه از سال 91 به بعد): چنانچه دانش آموزان پایه **دوم و سوم** در فاصله زمانی بعد از ثبت نام و قبل از شرکت در امتحانات پایانی نوبت اول ترک تحصیل کند (هرچند نمره ارزشیابی مستمر داشته باشد) برای وی کارنامه با ذکر مراتب ترک تحصیلی صادر می شود و آن سال جزو سنوات تحصیلی وی محاسبه نمی شود و اگر دانش آموزی بعد از امتحانات نوبت اول ترک تحصیل کند در کلیه دروس نوبت دوم غائب غیرموجه منظور و اعلام نتیجه شده ، کارنامه صادر می شود و مراتب ترک تحصیل در سوابق تحصیلی وی قید ، و آن سال جزو سنوات تحصیل **وی منظور می شود** . دانش آموزان پایه **اول** متوسطه که بعد از امتحانات نوبت اول به دلیل غیبت غیر موجه ترک تحصیل می کنند می توانند در سال تحصیلی بعد با رعایت سایر شرایط در پایه تحصیلی مذکور ثبت نام کنند و ادامه تحصیل دهند . ترک تحصیل این افراد جزو سنوات تحصیل **منظور نمی شود** . (اصلاحیه های 120/41782-10/20/91 و مصوبه 871 شورای عالی مورخ 1391/6/20)

ماده 86- اگر دانش آموزی در امتحانات نوبت دوم و دوره تابستانی یا شهریور ماه کلیه درسها غیبت موجه داشته باشد واحدهای وی در آن سال حذف و برای او وقفه تحصیلی محسوب می شود و ضروری است توضیحات لازم در کارنامه و سایر مدارک تحصیلی دانش آموز قید شود.

ماده 87- اگر دانش آموزی در امتحانات نوبت دوم یا شهریورماه یا پایان دوره تابستانی در درسهای غیرنهایی با عذر موجه غایب باشد در صورت درخواست ولی دانش آموز، مدیر واحد آموزشی مجاز است حداکثر تا دو هفته پس از آخرین امتحان از درس یا درسهای مربوط با رعایت ضوابط امتحان بعمل آورد.

1-87- در درسهایی که امتحان آنها به صورت هماهنگ برگزار می شود سؤال دانش آموزان مشمول این ماده به صورت هماهنگ خواهد بود .

ماده 88- اگر دانش آموزی در سال تحصیلی به دلیل غیبت موجه نمره ارزشیابی مستمر نداشته باشد نمره ارزشیابی پایانی وی (به استثنای درسهای موضوع تبصره یک ماده 55) در آن نوبت جایگزین نمره ارزشیابی مستمر می شود و این نمره توسط معلم مربوط در برگ ریزنمرات ثبت می شود.

ماده 89- غیبت غیرموجه در امتحانات نهایی به منزله نمره صفر برای آن امتحان خواهد بود و چنانچه دانش‌آموزی در امتحانات نهایی غیبت موجه داشته باشد آن درس از دروسهای وی حذف می‌شود و باید با رعایت سایر شرایط مجدداً آن درس یا درسها را انتخاب کند و بصورت نهایی امتحان دهد.

ماده 90- تشخیص غیبت موجه براساس دلایل ومدارک ارائه شده از طرف دانش‌آموز در امتحانات داخلی، با شورای واحد آموزشی و در امتحانات هماهنگ با کمیسیون خاص اداره آموزش و پرورش مربوط و در امتحانات نهایی با رئیس حوزه اجرا پس از هماهنگی با مدیر واحد آموزشی خواهد بود.

ماده واحده: به مدیر مدرسه اجازه داده می‌شود از دانش‌آموزی که در امتحانات پایانی یک یا چند ماده درسی به دلیل موجه غیبت کند، در صورت درخواست ولی تا دو هفته پس از پایان انجام امتحانات، از آن درس یا دروس امتحان بعمل آورد، مشروط بر آنکه موجه بودن غیبت دانش‌آموز در امتحانات داخلی به تایید شورای مدرسه و در امتحانات هماهنگ به تایید کمیسیون خاص اداره آموزش و پرورش مربوط رسیده باشد، نمره دانش‌آموز در این امتحان نمره قطعی همان نوبت وی خواهد بود.

تبصره: در مورد غایبین مجاز امتحانات نهایی رعایت مفاد آیین نامه امتحانات الزامی است. (رای 649 - 79/3/26 ابلاغی به شماره 400/ 20122 - 79/3/30)

شرایط فارغ التحصیلی:

ماده 91- دانش‌آموزی فارغ‌التحصیل شناخته می‌شود که:

الف) در کلیه واحدهای درسی دوره متوسطه در رشته مربوط (حداقل 96 واحد درسی) قبول شده باشد.

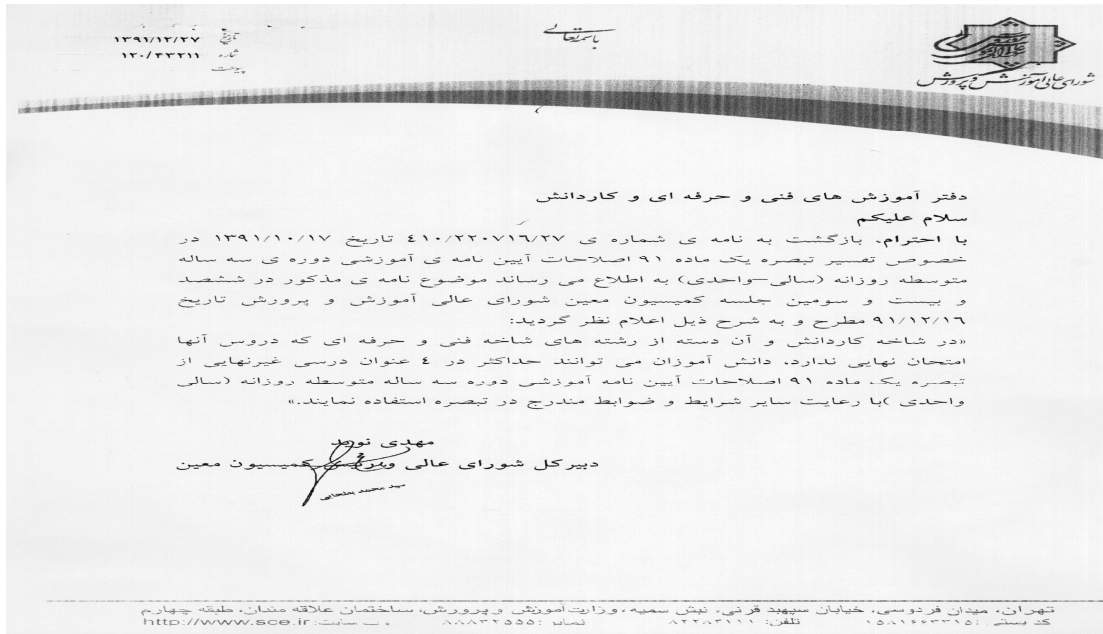
ب) معدل کل وی حداقل 10 باشد.

تبصره 1 (قدیم) - چنانچه دانش‌آموزی از مجموعه درسهای پایه‌های دوم و سوم (اعم از نهایی و غیرنهایی) حداکثر در دو عنوان درسی، آخرین نمره درس وی (سالانه¹⁴ یا تابستانی یا غیرحضوری) 7 و بیشتر باشد و معدل کل وی نیز حداقل 10 باشد فارغ‌التحصیل شناخته می‌شود. آن دسته از درسهای شاخه فنی و حرفه‌ای که نصاب قبولی آنها 12 است و استاندارد مهارت (درسهای مهارتی) و کارورزی در شاخه کاردانش مشمول این تبصره نمی‌شوند.¹⁵ (مفاد این تبصره از سال 1379 لغایت سال تحصیلی 90-1389 اجرا شده و برابر مفاد اصلاحیه بخشنامه 120/35322 مورخ 1391/1/22 مفاد این تبصره برای دانش‌آموزان ورودی 91-1390 به بعد، قابل اجرا نمی‌باشد).

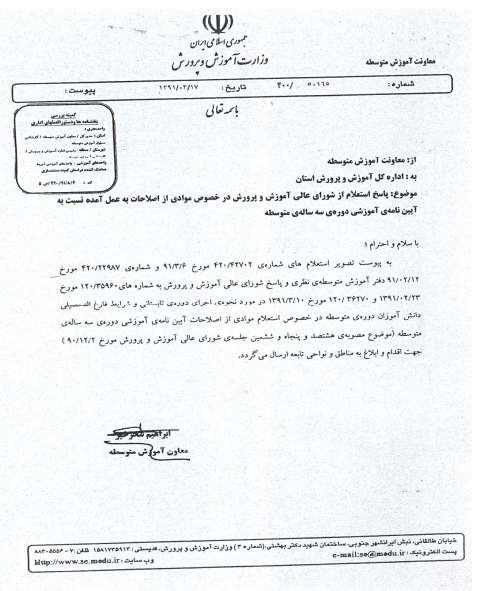
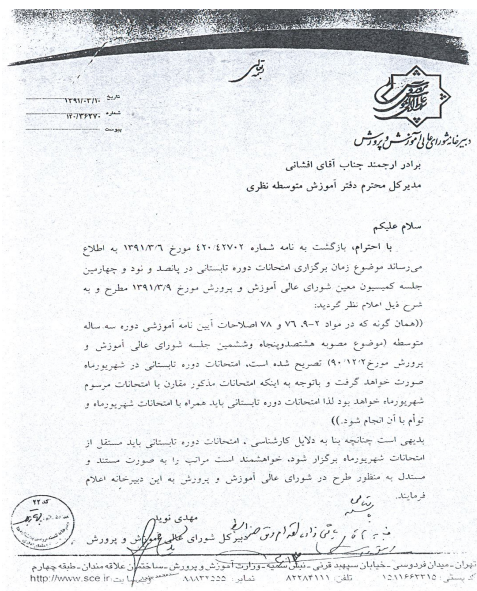
تبصره 1 (اصلاحیه): چنانچه دانش‌آموزی از مجموعه درس های دوره متوسطه، حداکثر در چهار عنوان درسی (دو عنوان نهایی و دو عنوان غیر نهایی) آخرین نمره درس وی (سالانه یا تابستانی یا غیر حضوری) 7 و بیشتر و معدل کل وی نیز حداقل 10 باشد، فارغ‌التحصیل شناخته می‌شود. آن دسته از درس های شاخه فنی و حرفه ای که نصاب قبولی آنها 12 است و همچنین استاندارد مهارت (درس های مهارتی) و کارورزی در شاخه کار دانش مشمول این تبصره نمی‌شود. (برابر مفاد بخشنامه 120/35322 مورخ 1391/1/22 مفاد این تبصره برای دانش‌آموزان ورودی 91-1390 به بعد، قابل اجرا می‌باشد).

1- به استناد مصوبه سیصد و چهاردهمین جلسه کمیسیون معین شورای عالی آموزش و پرورش مورخ 83/5/28 به شماره ابلاغی 120/211/9 مورخ 83/6/4، منظور از نمره درس، نمره سالانه شامل نمرات مستمر و پایانی نوبت اول و دوم دانش‌آموز می‌باشد.

2- به استناد مصوبه دویست و هشتاد و هشتمین جلسه کمیسیون معین شورای عالی آموزش و پرورش مورخ 81/5/1 به شماره ابلاغی 120/1975 مورخ 81/5/2 کمیسیون مفاد بخشنامه 460/3343/5 مورخ 81/4/5 اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی را مغایر با تبصره یک ذیل ماده 91 آیین‌نامه آموزشی دوره سه ساله - واحدی تشخیص داد. بنابراین مفاد بخشنامه مذکور کان لم یکن تلقی می‌شود. بدیهی است استفاده از مفاد تبصره یک ماده 91 نیازی به کسب حداقل نمره 7 در امتحان نهایی نخواهد داشت.

- برابر تفسیر شورای عالی آموزش و پرورش (نامه 120/35960 مورخ 1391/2/23) کلیه دانش آموزانی که قبل از سال تحصیلی 90-91 در دوره متوسطه روزانه قبولی پایه اول را کسب کرده اند، قبولی پایه اول ایشان کماکان به قوت خود باقی است و با این دانش آموزان برای فارغ التحصیلی مطابق تبصره یک ماده 91 (قدیم) آیین نامه دوره سه ساله متوسطه روزانه قبلی رفتار شود

تبصره 2 - علاوه بر مفاد تبصره (1) چنانچه دانش‌آموز از درسی نمره کمتر از نصاب قبولی کسب کرده باشد ولی برابر مقررات از وی پذیرفته شده باشد و معدل کل وی حداقل 10 باشد نیز فارغ‌التحصیل شناخته خواهد شد.

تبصره 3 - در صورتی که دانش‌آموز شرط الف را احراز کند لیکن معدل کل وی کمتر از 10 باشد می‌تواند بمنظور تأمین شرط بند ب از درسهایی که نمره وی در آنها کمتر از 12 است یک نیمسال در واحدهای آموزشی بزرگسالان بصورت غیرحضوری و پس از آن بعنوان داوطلب آزاد، درسهایی را انتخاب کند و امتحان دهد چنانچه، کمبود نمره دانش‌آموز، مربوط به درسهای انتخابی باشد باید بجای آنها از درسهای سایر رشته‌ها انتخاب کند و امتحان دهد .

ماده 92 - برای محاسبه معدل کل نمرات هر دانش‌آموز در پایان دوره متوسطه، تعداد واحدهای هر درس در نمره پذیرفته شده آن درس (سالانه یا دوره تابستانی و شهریور ماه و یا امتحان دی ماه) ضرب می‌شود و مجموع حاصلضربهای بدست آمده بر مجموع واحدهای این دروس تقسیم می‌شود. در محاسبه معدل کل تعداد واحدهای مربوط به انضباط نیز به میزان 6 واحد لحاظ می‌شود.

تبصره - چنانچه واحدهای درسی گذرانده شده دانش‌آموز یک یا چند واحد درسی مازاد بر حد مجاز واحدهای رشته مربوط باشد درسهای مازاد به عنوان جایگزین درسهای انتخابی، معاف و اختیاری شاخه کاردانش به نحوی که مجموع واحدهای پذیرفته شده دانش‌آموز 96 واحد و یا حتی الامکان به 96 واحد نزدیکتر باشد از وی پذیرفته می‌شود و مابقی درسهای گذرانده شده مازاد بر درسهای رشته مربوط در محاسبه معدل کل دانش‌آموز منظور نمی‌شود.

ماده 93 - به دانش‌آموزی که موفق به گذراندن کلیه واحدهای درسی دوره متوسطه در رشته مربوط (حداقل 96 واحد درسی بدون احتساب نمرات انضباط) شود با رعایت سایر ضوابط گواهی نامه پایان تحصیلات دوره متوسطه (دیپلم) اعطا می‌شود.

تبصره - نمونه گواهی نامه پایان تحصیلات دوره متوسطه توسط اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی تهیه و پس از تصویب شورای عالی آموزش و پرورش ابلاغ خواهد شد.

سایر موارد:

ماده 94- امتحان دانش آموزان دوره متوسطه روزانه خارج از کشور طبق مفاد این آیین نامه انجام می‌شود و امتحان دانش آموزان دوره متوسطه بزرگسالان و داوطلبان آزاد خارج از

کشور بر اساس آیین نامه های مربوط خواهد بود. (اصلاحیه 86/ 8/27-120/6737/8)

تبصره 1- دانش آموزان موضوع این ماده از انتخاب و گذراندن درس آمادگی دفاعی معاف هستند و لازم است معادل واحد این درس را از سایر دروس رشته های دیگر انتخاب

نموده و بگذرانند. (اصلاحیه 86/ 8/27-120/6737/8)

تبصره 2- دانش آموزان دوره متوسطه خارج از کشور که واجد شرایط تحصیل در دوره روزانه

هستند ولی واحد آموزشی دوره متوسطه در شهر محل سکونت آنان وجود ندارد، به

صورت غیر حضوری تحصیل می نمایند این قبیل دانش آموزان صرفاً در ارزشیابی

پایانی نوبت دوم شرکت نموده و برای آنها ارزشیابی های مستمر نوبت های اول و دوم

و پایانی نوبت اول لحاظ نخواهد شد و معدل آنها صرفاً بر اساس نمرات مأخوذه در

ارزشیابی پایانی نوبت دوم محاسبه می شود. (اصلاحیه طی بخشنامه شماره

460/42417/10 - 88/8/3)

تبصره 3- دانش آموزان بزرگسالان خارج از کشور می توانند از طریق پایگاه الکترونیکی دفتر

مدارس خارج از کشور ثبت نام و برابر ضوابط در امتحانات شرکت نمایند.

(اصلاحیه طی بخشنامه شماره 460/42417/10 - 88/8/3)

ماده 95- امتحان دانش آموزان واحدهای آموزشی بزرگسالان و داوطلبان آزاد داخل کشور بر

اساس آیین نامه امتحانات ویژه بزرگسالان و داوطلبان آزاد خواهد بود.

فصل پنجم: شیوه هدایت تحصیلی دانش آموزان و ضوابط آن

ماده 96- هدف:

هدایت دانش آموز به مناسب ترین شاخه یا رشته تحصیلی، بر اساس استعداد و علاقه وی

و به تناسب امکانات و نیازهای کشور.

ماده 97- ادارات کل آموزش و پرورش استانها خط مشی های هدایت تحصیلی را باتوجه به

سیاست های کلی توسعه و ضوابط هدایت تحصیلی اعلام شده با تأکید بر نیازهای

شغلی که توسط وزارت متبوع به آنها ابلاغ می شود، به ادارات آموزش و پرورش

شهرستان، منطقه و نواحی ابلاغ می کنند.

ماده 98- شهرستانها، مناطق و نواحی، ظرفیتهای شاخه / رشته تحصیلی را در هر سال تحصیلی به طور کتبی با توجه به امکانات به واحدهای آموزشی اعلام می‌کنند.

ماده 99- مسؤولان منطقه، ناحیه یا شهرستان با همکاری مدیران و مشاوران واحدهای آموزشی در طول هر سال تحصیلی خطّ مشی‌های توسعه و تعدیل ظرفیت هر شاخه/ رشته را بر اساس علاقه و استعدادها و تقاضاهای دانش‌آموزان و اولیای آنان به اداره کلّ آموزش و پرورش استان اعلام می‌کنند. ادارات کلّ اطلاعاتی را که به این ترتیب حاصل می‌شود در تدوین خطّ مشی‌های هدایت تحصیلی منظور خواهند کرد.

ماده 100- مشاوران، کلّیه اولیاء دانش‌آموزان پایه اوّل را مطابق تقویم اجرایی، به‌واحد آموزشی دعوت می‌کنند و ضمن توضیح اهداف نظام آموزش متوسطه در مورد سیاستهای آتی کشور، مسائل علمی، فرهنگی، فن‌آوری و میزان نیاز جامعه به تخصصهای مختلف و اهمیت هریک از شاخه‌ها/ رشته‌های تحصیلی، آنان را راهنمایی می‌کنند و پس از برگزاری جلسات متناوب در نیمه دوم فروردین سال اوّل، نمون برگ شماره (4) (نظر والدین دانش‌آموز در مورد شاخه/ رشته تحصیلی دانش‌آموز) را ارائه و در نیمه اوّل اردیبهشت جمع‌آوری می‌کنند.

ماده 101- مشاور باید، در طول سال تحصیلی پایه اوّل به طور گروهی و انفرادی طی جلسات با دانش‌آموزان، اطلاعات مورد نیاز را در خصوص رشته‌های تحصیلی، مشاغل مرتبط، سیاستهای توسعه ... در اختیار آنان قرار دهد و سپس نمون برگ شماره 3 (نظرخواهی از دانش‌آموز) را در نیمه دوّم فروردین سال اوّل به آنان تحویل و در نیمه اوّل اردیبهشت جمع‌آوری کند.

ماده 102 - مشاور باید، با همکاری مدیر دروس پس از توجیه معلّمان، نمون برگ شماره 2 (نظر معلّمان درسهای مربوط نسبت به وضعیت درسی دانش‌آموزان) را بعد از امتحانات نوبت اوّل در اختیار معلّم مربوط قرار دهد و حداکثر دو هفته قبل از شروع امتحانات نوبت دوم سال اوّل جمع‌آوری کند و پس از انتقال به نمون برگ شماره (5) هر دانش‌آموز، امتیاز رشته‌ها را محاسبه کند و مورد استفاده قرار دهد.

ماده 103 - مشاور، پس از جمع‌بندی نتایج آزمونهای استعداد و رغبت، نظرخواهی از معلّمان، اولیا، دانش‌آموز و بررسی مدارک موجود در پرونده‌های تربیتی تحصیلی و نمرات مربوط، نمون برگ شماره 5، را تکمیل و نظر خود را در هر یک از شاخه‌ها و رشته‌های تحصیلی در مورد دانش‌آموز با لحاظ اولویتها در نمون برگ شماره یک ثبت می‌کند.

تبصره - در واحدهای آموزشی که مشاور به میزان مورد نیاز وجود ندارد بر اساس شیوه نامه‌ای که اداره کل مشاوره و بهداشت مدارس با هماهنگی سایر دفاتر ذیربط ابلاغ می‌کند نیروی انسانی مورد نیاز جهت انجام امور هدایت تحصیلی دانش‌آموزان تأمین خواهد شد .

ماده 104 - معلمان موظفند به منظور بررسی وضعیت آموزشی دانش‌آموز در درس‌های مختلف با مشاور همکاری لازم را داشته باشند.

ماده 105 - متصدی امور دفتری یا مسؤول ثبت نمرات موظف است نمرات درس‌های مرتبط با شاخه‌ها و رشته‌ها و امتیاز بررسیهای مشاوره‌ای را در نمون برگ شماره یک هدایت تحصیلی ثبت و امضاء کند.

ماده 106 - مسؤولیت حسن اجرای امر هدایت تحصیلی دانش‌آموزان و تأیید نهایی نمون برگ شماره یک هدایت تحصیلی به عهده مدیر واحد آموزشی می‌باشد.

ماده 107 - نمون برگ شماره یک هدایت تحصیلی باید همزمان با اعلام نتایج امتحانات خردادماه سال اول برای دانش‌آموز صادر شود. و پس از تأیید و امضاء آن توسط مسؤول ثبت نمرات، مشاور و مدیر واحد آموزشی با دعوت از اولیاء دانش‌آموز در اختیار آنان قرار گیرد.

تبصره (1) - دانش‌آموزی که شرایط شاخه / رشته مورد نظر خود را کسب نکرده است، مطابق با ماده 111 این فصل شرایط وی بررسی و پس از راهنماییهای لازم حداکثر تا پایان شهریورماه مجدداً نسبت به تکمیل نمون برگ شماره یک هدایت تحصیلی عنداللزوم اقدام خواهد شد.

تبصره (2) : برای هنرجویان رشته های موسیقی نمون برگ شماره یک هدایت تحصیلی صادر نمی شود (اصلاحیه 400/20225/2 - 80/8/2)

ماده 108: - ملاکهای هدایت تحصیلی

الف: نمرات دوره راهنمایی تحصیلی و پایه اول متوسطه دانش‌آموز برابر نمون برگ شماره یک هدایت تحصیلی (به میزان 50 امتیاز)

ب: نظر مشاور بر اساس بررسیهای مشاوره‌ای (به میزان 50 امتیاز)

ماده 109 - ضوابط مربوط به نمرات درسی رشته‌ها و شاخه‌های مختلف

1- رشته ریاضی فیزیک:

1-1-1 - مجموع سه نمره پذیرفته شده خرداد یا شهریور هریک از درسهای ریاضی و علوم تجربی در سه پایه در دوره راهنمایی تحصیلی، بدون ضریب کمتر از 30 نباشد.

1-1-2 - نمره درس ریاضی (1) (پایه اول) در دوره متوسطه حداقل 12 باشد و درس فیزیک (1) و آزمایشگاه را با موفقیت (کسب حداقل نمره 10) گذرانده باشد.

1-1-3 - مجموع نمرات درسهای مرتبط با رشته در دوره راهنمایی و پایه اول دوره متوسطه باید حداقل 96 باشد و یا به عبارت دیگر معدل درسهای مرتبط با رشته از 12 کمتر نباشد.

2- رشته علوم تجربی:

2-1-1 - مجموع سه نمره پذیرفته شده خرداد یا شهریور هر یک از درسهای ریاضی و علوم تجربی، در سه پایه در دوره راهنمایی تحصیلی، بدون ضریب کمتر از 30 نباشد.

2-1-2 - در دوره متوسطه درسهای ریاضی (1)، شیمی (1) و آزمایشگاه و علوم زیستی و بهداشت (درسهای پایه اول) را با موفقیت (کسب نمره حداقل 10) گذرانده باشد و حداقل در یکی از سه درس مذکور نمره 12 اخذ کرده باشد.

2-1-3 - مجموع نمرات درسهای مرتبط با رشته در دوره راهنمایی و پایه اول دوره متوسطه باید حداقل 108 باشد یا به عبارت دیگر معدل درسهای مرتبط با رشته از 12 کمتر نباشد.

3- رشته ادبیات و علوم انسانی:

3-1-1 - مجموع سه نمره پذیرفته شده خرداد یا شهریور هریک از درسهای ادبیات فارسی (معدل درسهای فارسی، دستور، املاء و انشاء) و عربی در سه پایه در دوره راهنمایی تحصیلی، بدون ضریب کمتر از 30 نباشد.

3-1-2 - در درسهای ادبیات فارسی (1)، زبان فارسی (1)، عربی (1) و مطالعات اجتماعی پایه اول متوسطه نمره حداقل 10 را کسب کرده باشد و نمره درس ادبیات (معدل نمرات درسهای ادبیات فارسی (1) و زبان فارسی (1)) حداقل 12 باشد.

3-1-3 - مجموع نمرات درسهای مرتبط با رشته در دوره راهنمایی و پایه اول دوره متوسطه باید حداقل 108 باشد یا به عبارت دیگر معدل درسهای مرتبط با رشته از 12 کمتر نباشد.

4- رشته علوم و معارف اسلامی:

4-1-1 - مجموع سه نمره پذیرفته شده خرداد یا شهریور هر یک از درسهای ادبیات فارسی (معدل درسهای فارسی، دستور، املاء و انشاء) و عربی در سه پایه در دوره راهنمایی تحصیلی، بدون ضریب کمتر از 30 نباشد.

4-2- در دروسهای ادبیات فارسی (1)، زبان فارسی (1)، (که معدل آنها بعنوان نمره درس ادبیات در نمودن برگ ثبت می‌شود) عربی (1) و تعلیمات دینی و قرآن (1) نمره حداقل 10 را کسب کرده باشد و حداقل در یکی از دو درس عربی (1) یا تعلیمات دینی و قرآن (1) نمره 12 اخذ کرده باشد.

4-3- مجموع نمرات دروسهای مرتبط با رشته در دوره راهنمایی و پایه اول دوره متوسطه باید حداقل 108 باشد یا به عبارت دیگر معدل دروسهای مرتبط با رشته از 12 کمتر نباشد.

5- شاخه فنی و حرفه‌ای:

5-1- مجموع سه نمره پذیرفته شده خرداد یا شهریور هر یک از دروسهای ریاضی، علوم تجربی و حرفه‌وفن در سه پایه در دوره راهنمایی بدون ضریب کمتر از 30 نباشد.

5-2- در دوره متوسطه از درس ریاضی (1) نمره حداقل 10 و از درس کارگاه خوداتکائی نمره حداقل 12 کسب کرده باشد چنانچه نمره درس کارگاه خوداتکائی دانش‌آموز کمتر از 12 باشد در هدایت تحصیلی وی منظور نمی‌شود.

5-3- مجموع نمرات دروسهای مرتبط با شاخه، در دوره راهنمایی و پایه اول دوره متوسطه باید حداقل 132 باشد و در صورت عدم انتخاب یا حذف درس کارگاه خوداتکائی حداقل 120 باشد. یا به عبارت دیگر معدل دروسهای مرتبط با شاخه از 12 کمتر نباشد.

6- شاخه کاردانش:

6-1- مجموع سه نمره پذیرفته شده خرداد یا شهریور هر یک از دروسهای حرفه‌وفن و هنر، در سه پایه در دوره راهنمایی بدون ضریب کمتر از 30 نباشد.

6-2- در دوره متوسطه از درس کارگاه خوداتکائی نمره حداقل 10 کسب کرده باشد. چنانچه نمره درس کارگاه خوداتکائی دانش‌آموز کمتر از 10 باشد در هدایت تحصیلی وی منظور نمی‌شود.

6-3- مجموع نمرات دروسهای مرتبط با شاخه در دوره راهنمایی و پایه اول متوسطه دانش‌آموز در صورت انتخاب درس کارگاه خوداتکائی حداقل 70 و در صورت عدم انتخاب یا حذف درس کارگاه خوداتکائی حداقل 60 باشد یا به عبارت دیگر معدل دروسهای مرتبط با شاخه از 10 کمتر نباشد.

4-6-6- دانش‌آموز برای ورود به برخی از رشته‌های مهارتی در شاخه کاردانش علاوه بر احراز شرایط فوق‌الذکر باید ضوابط خاص رشته (در محدوده دروس پایه اول) را که معاونت آموزشی تعیین می‌کند کسب کند.

تبصره - نمرات دوره راهنمایی دانش‌آموزی که به دلایل موجه نظیر: شرکت در امتحانات جامع دوره راهنمایی، شرکت در امتحان تعیین پایه (موضوع ماده هفتاد (70) این آیین‌نامه)، تحصیل در مدارس غیرایرانی خارج از کشور، و بروز حوادثی از قبیل، سیل، زلزله، جنگ، آتش‌سوزی و... فاقد نمرات پایه‌های اول و دوم و سوم راهنمایی تحصیلی است به شرح ذیل محاسبه می‌شود:

الف - چنانچه نمرات پایه اول یا دوم و یا هر دو پایه دوره راهنمایی موجود نباشد نمرات دروسهای مرتبط پایه سوم راهنمایی برای دروسهای همنام پایه‌های مذکور نیز منظور می‌شود و با رعایت سایر ضوابط در نمودن برگ شماره یک‌هدایت تحصیلی ثبت می‌گردد.

ب - چنانچه نمرات پایه سوم دوره راهنمایی موجود نباشد نمودن برگ شماره یک‌هدایت تحصیلی براساس نمرات دروسهای مرتبط پایه اول متوسطه با رعایت سایر ضوابط تنظیم می‌شود.

ماده 110- بررسیهای مشاوره‌ای مندرج در بند ب ماده یکصد و هشت (108) به شرح زیر می‌باشد:

با توجه به اهمیت بررسیهای مشاوره‌ای که در طول تحصیل دانش‌آموز، از طریق گردآوری اطلاعات و به شیوه‌های گوناگون انجام می‌شود. 50 امتیاز به این قسمت اختصاص داده شده است. در این بررسیها مشاور موارد زیر را در نظر می‌گیرد و امتیاز آن را محاسبه می‌کند.

- 1- نظر اولیای دانش‌آموز 5 امتیاز
 - 2- نظر دانش‌آموز 5 امتیاز
 - 3- نظر معلمان دروسهای مربوط 10 امتیاز
 - 4- نتایج آزمونهای رغبت و استعداد (هر کدام 10 امتیاز) 20 امتیاز
 - 5- نظر مشاور براساس بررسی پرونده تربیتی تحصیلی 10 امتیاز
- تبصره -** هر یک از موارد یاد شده براساس شیوه‌نامه‌های مربوط و جداول پیوست و با توجه به وظیفه مشاور در این خصوص تنظیم می‌شود.

ماده 111 - تعیین مجدد شاخه یا رشته تحصیلی

دانش‌آموزی که بعد از امتحانات خرداد ماه پایه اول به دلایل زیر شرایط هیچ یک از شاخه‌ها و رشته‌ها و یا شاخه و رشته دلخواه یا شاخه و رشته‌ای که در محل سکونت آنها وجود دارد را کسب نکرده است حداکثر تا پایان شهریورماه یا مهر ماه (برابرمفاد بخشنامه 120/35322 مورخ 1391/1/22 کلمه مهر ماه اضافه شد و مفاد آن برای دانش‌آموزان ورودی 91-1390 به بعد، قابل اجرا می‌باشد) پایه اول می‌تواند براساس موارد ذیل و رعایت سایر ضوابط با نظر مشاور نسبت به تعیین رشته مجدداً اقدام نماید.

الف - علت عدم کسب شرایط شاخه یا رشته تحصیلی مورد نظر ممکن است یک، دو، سه یا هر چهار دلیل زیر باشد:

- 1- موفق به کسب نمره 10 از درس‌های مرتبط پایه اول متوسطه نشده باشد.
- 2- نمره درس یا درس‌های اختصاصی رشته از حد نصاب (12) کمتر باشد (ویژه رشته‌های نظری)
- 3- نمره درس‌های سه پایه راهنمایی از حد نصاب (30) کمتر باشد.
- 4- مجموع نمرات سه پایه راهنمایی و پایه اول متوسطه در درس‌های مرتبط با شاخه یا رشته از حد نصاب مقرر کمتر باشد یا به عبارت دیگر معدل درس‌های مرتبط با شاخه یا رشته به 12 نرسد (به استثنای شاخه کاردانش که معدل 10 نیاز دارد)

ب: طبق موارد ذیل کسری نمرات بررسی و ارائه طریق می‌شود .

- 1-111-1** چنانچه علت عدم احراز شرایط شاخه یا رشته مورد نظر مربوط به نداشتن نمره (10) از درس یا درس‌های پایه اول متوسطه باشد دانش‌آموز می‌تواند پس از شرکت در امتحانات شهریور ماه، مهر ماه (برابرمفاد بخشنامه 120/35322 مورخ 1391/1/22 کلمه مهر ماه اضافه شد و مفاد آن برای دانش‌آموزان ورودی 91-1390 به بعد، قابل اجرا می‌باشد) پایه اول و اخذ نمره 10 از درس یا درس‌های مربوط و کسب سایر شرایط با صدور نمون برگ مجدد هدایت تحصیلی برای وی به شاخه یا رشته دلخواه هدایت شود.
- 2-111-1** چنانچه علت عدم احراز شرایط شاخه یا رشته مورد نظر بدلیل نداشتن نمره 12 از درس یا درس‌های اختصاصی باشد (ویژه رشته‌های نظری) دانش‌آموز می‌تواند با نظر مشاور در امتحان تعیین رشته درس‌های مربوط در شهریورماه و مهر ماه (برابرمفاد بخشنامه 120/35322 مورخ 1391/1/22 کلمه مهر ماه اضافه شد و مفاد آن برای دانش‌آموزان ورودی 91-1390

به بعد ، قابل اجرا می باشد) پایه اول شرکت کند و در صورت کسب شرایط به شاخه یارشته مورد نظر هدایت شود.

3-111- در صورتی که دانش آموز شرایط شاخه یارشته مورد نظر را به دلیل عدم کسب حد نصاب (30) از دروسهای مرتبط دوره راهنمایی احراز نکرده باشد در صورت داشتن معدل 12 از دروسهای مرتبط پایه اول متوسطه و یا کسب آن از طریق امتحان تعیین رشته و داشتن سایر شرایط می تواند با نظر مشاور به شاخه یارشته مورد نظر هدایت شود.

4-111- چنانچه مجموع نمرات دروسهای مرتبط با شاخه یا رشته در دوره راهنمایی و پایه اول متوسطه دانش آموز به حد نصاب مقرر نرسد در صورت داشتن معدل 12 از دروسهای مرتبط با شاخه یارشته در پایه اول متوسطه می تواند با نظر مشاور به شاخه یارشته مورد نظر هدایت شود (لازم به یادآوری است ، در شاخه نظری نمره درس اختصاصی دانش آموز نیز باید حداقل 12 باشد)

تبصره 1- چنانچه معدل دروسهای مرتبط پایه اول متوسطه دانش آموز 12 نباشد نظر مشاور به شاخه یا رشته مورد نظر هدایت شود. (لازم به یادآوری است ، در شاخه نظری نمره درس اختصاصی دانش آموز نیز باید به حداقل 12 برسد). به 12 برساند و یا معدل دروسهای مرتبط با شاخه یارشته (معدل مجموع نمرات دروسهای مرتبط با شاخه یارشته در دوره راهنمایی و پایه اول متوسطه) وی در نمونه برگ شماره یک هدایت تحصیلی به 12 برسد.

تبصره 2- دانش آموز متقاضی شاخه کار دانش مشمول بندهای 3-111 و 4-111 نمی شود و در صورت کسری نمره با نظر مشاور می تواند به شاخه مذکور هدایت شود.

5-111- زمان تعیین شاخه یا رشته مجدداً حداکثر تا پایان شهریورماه یا مهر ماه (برابر مفاد بخشنامه 120/35322 مورخ 1391/1/22 کلمه مهر ماه اضافه شد و مفاد آن برای دانش آموزان ورودی 91-1390 به بعد، قابل اجرا می باشد) پایه اول می باشد و دانش آموز می تواند در امتحان تعیین رشته درس یا درسهایی که شرایط را برای وی در شاخه و یا رشته های مورد نظر فراهم می کند همزمان با امتحانات شهریورماه یا مهرماه (برابر مفاد بخشنامه 120/35322 مورخ 1391/1/22 کلمه مهر ماه اضافه شد و مفاد آن برای دانش آموزان ورودی 91-1390 به بعد ، قابل اجرا می باشد) شرکت کند.

تبصره : چنانچه دانش آموز پایه اول رشته های موسیقی در پایان خرداد ماه و قبل از امتحانات شهریور ماه یا مهر ماه (برابر مفاد بخشنامه 120/35322 مورخ 1391/1/22 کلمه مهر ماه اضافه شد و مفاد آن برای دانش آموزان ورودی 91-1390 به بعد قابل اجرا می باشد) متقاضی ادامه تحصیل

در شاخه یا رشته دیگری باشد باید در شهریور ماه و مهر ماه (برابرمفاد بخشنامه 120/35322 مورخ 1391/1/22 کلمه مهر ماه اضافه شد و مفاد آن برای دانش آموزان ورودی 91-1390 به بعد، قابل اجرا می باشد) علاوه بر شرکت در امتحانات دروس تجدیدی (دروس عمومی و مشترک) خود در امتحانات دروس فیزیک (1) و آزمایشگاه، شیمی (1) و آزمایشگاه، مطالعات اجتماعی، علوم زیست و بهداشت شرکت کند و سپس بر اساس آیین نامه آموزشی دوره سه ساله متوسطه روزانه (شیوه سالی - واحدی) برای وی کارنامه سالانه صادر شود. از این قبیل دانش آموزان دروس انتخابی پایه اول به صورت ضربداری از آنان پذیرفته می شود.

شیوه نامه اجرایی هدایت تحصیلی دانش آموزان موضوع این تبصره توسط معاونت پرورشی و فرهنگی تنظیم و اعلام خواهد شد. (اصلاحیه 400/2220225 - 80/8/2 و اصلاحیه 120/35322 مورخ 1391/1/22)

111-6- امتحان تعیین رشته مطابق با فصل چهارم این آئین نامه برگزار می شود و نمره آن همانند امتحانات درسهای شهریورماه محاسبه می شود و در کارنامه تحصیلی و نمودن برگ شماره یک هدایت تحصیلی دانش آموز (با عنوان تعیین رشته) ثبت شده و تأثیری در معدل سالانه یا کل دانش آموز ندارد و صرفاً در هدایت تحصیلی مورد استفاده قرار می گیرد.

111-7- چنانچه دانش آموز شرایط شاخه یا رشته ای را کسب کند ولی ظرفیت برای پذیرش وی وجود نداشته باشد و یا رشته مربوط در محل سکونت وی نباشد لازم است با نظر مشاور و تأیید شورای واحد آموزشی و موافقت اداره آموزش و پرورش مربوط به یکی از رشته های موجود که براساس نمودن برگ شماره یک هدایت تحصیلی بالاترین امتیاز را دارد هدایت شود. در هر صورت در پایان پایه اول باید رشته تحصیلی دانش آموزان قبول شده تعیین شده باشد. لازم به یادآوری است بمنظور اخذ موافقت اداره آموزش و پرورش فهرست اسامی دانش آموزان مشمول این بند به رشته های پیشنهادی به کمیته اجرایی منطقه ارسال و پس از موافقت کمیته مذکور اقدام لازم انجام می شود. شیوه نامه اجرائی این بند هر ساله توسط معاونت آموزشی ابلاغ می شود.

111-8- در صورت اجرای بندهای 111-2، 111-3، 111-4، 111-7 باید توضیحات لازم توسط مشاور در قسمت ملاحظات نمودن برگ شماره یک هدایت تحصیلی ثبت شود و به تأیید و امضاء وی برسد.

ماده 112: تغییر شاخه یا رشته:

دانش آموزی که در پایه دوم به تحصیل اشتغال دارد چنانچه متقاضی تغییر شاخه یا رشته باشد (اعم از اینکه شرایط رشته مورد تقاضا را در نمون برگ شماره یک هدایت تحصیلی کسب کرده یا نکرده باشد) بانظر مشاور و رعایت موارد ذیل می تواند در پایه سوم به شاخه یا رشته دلخواه هدایت شود.

112-1- دانش آموزی که متقاضی تغییر رشته به رشته های شاخه نظری است باید در خرداد یا شهریورماه یا مهرماه (برابرمفاد بخشنامه 120/35322 مورخ 1391/1/22 کلمه مهر ماه اضافه شد و مفاد آن برای دانش آموزان ورودی 91-1390 به بعد، قابل اجرا می باشد) پایه دوم در امتحان تغییر رشته درسهای تخصصی پایه دوم رشته جدید (صرفاً درسهایی که پیش نیاز درسهای پایه سوم رشته جدید هستند) شرکت کند و چنانچه از کلیه درسهای مذکور نمره قبولی کسب کند با تغییر رشته وی موافقت می شود.

112-2- تغییر رشته دانش آموزان شاخه های نظری یا کاردانش به رشته های شاخه فنی و حرفه ای و یا تغییر رشته در همان شاخه، منوط به توفیق در امتحانات کلیه درسهای اختصاصی پایه دوم رشته جدید در خرداد یا شهریورماه یا مهرماه (برابرمفاد بخشنامه 120/35322 مورخ 1391/1/22 کلمه مهر ماه اضافه شد و مفاد آن برای دانش آموزان ورودی 91-1390 به بعد، قابل اجرا می باشد) همان سال با در نظر گرفتن ظرفیت پذیرش در رشته هایی می باشد که اسامی آن از سوی معاونت آموزشی اعلام خواهد شد.

112-3- تغییر شاخه یا رشته از سایر شاخه ها و رشته ها به رشته های مهارتی شاخه کاردانش بلامانع است و در مواردی که دانش آموز بخواهد در واحدهای آموزشی کاردانش دولتی تحت پوشش آموزش و پرورش ادامه تحصیل دهد به لحاظ رعایت ظرفیت رشته های مهارتی موافقت اداره آموزش و پرورش منطقه نیز الزامی است.

تبصره: چنانچه دانش آموز قبولی پایه دوم متوسطه شاخه نظری یا فنی و حرفه ای، بخواهد پایه دوم را در شاخه کاردانش تکرار کند، می تواند در واحدهای آموزشی روزانه در پایه دوم ثبت نام نموده و با رعایت سایر شرایط ادامه تحصیل دهد. در این صورت کلیه دروس گذرانده پایه دوم شاخه قبلی حذف و آن سال تحصیلی به سقف سنوات تحصیل دانش آموز افزوده می شود. (مصوبه 790 شورای عالی مورخ 88/4/9 به شماره ابلاغی 120/16848 مورخ 1388/5/18 شورای عالی و شماره 460/42417/10

4-112- زمان تغییر شاخه یا رشته در دوره روزانه حداکثر تا پایان شهریورماه یا مهر ماه (برابرمفاد بخشنامه 120/35322 مورخ 1391/1/22 کلمه مهر ماه اضافه شد و مفاد آن برای دانش آموزان ورودی 91-1390 به بعد، قابل اجرا می باشد) پایه دوم می باشد و دانش آموز موظف است حداکثر تا دو هفته قبل از شروع امتحانات خرداد یا شهریورماه یا مهر ماه (برابرمفاد بخشنامه 120/35322 مورخ 1391/1/22 کلمه مهر ماه اضافه شد و مفاد آن برای دانش آموزان ورودی 91-1390 به بعد، قابل اجرا می باشد) تقاضای کتبی خود را به مدیر واحد آموزشی تحویل دهد تا نسبت به انجام مراحل تغییر رشته اقدام شود.

تذکر - دانش آموز متقاضی تغییر رشته می تواند دروسهای امتحان تغییر رشته را حداکثر در دو مرحله خرداد و شهریورماه یا مهرماه (برابرمفاد بخشنامه 120/35322 مورخ 1391/1/22 کلمه مهر ماه اضافه شد و مفاد آن برای دانش آموزان ورودی 91-1390 به بعد، قابل اجرا می باشد) پایه دوم امتحان دهد.

5-112- شرکت دانش آموز در امتحان درسهای تغییر رشته همراه با امتحان درسهای پایه دوم رشته اولیّه وی بلامانع است. نمره درسهای امتحان تغییر رشته همانند درسهای غیرحضوری محاسبه می شود و چنانچه دانش آموز در امتحان کلیّه درسهای تغییر رشته نمره قبولی کسب کند و تغییر رشته دهد نمرات درسهای مذکور از وی پذیرفته می شود و صرفاً در معدل کل دانش آموز در رشته جدید منظور خواهد شد.

6-112- هزینه امتحان درسهای تغییر رشته معادل با تعرفه امتحانات داوطلبان آزاد از دانش آموز دریافت می شود.

7-112- درسهای گذرانده شده دانش آموزی که باتقاضای تغییر شاخه یا رشته وی موافقت می شود با درسهای رشته جدید مطابقت داده می شود و درسهای مازاد در سقف مجاز بعنوان درسهای انتخابی (و درسهای اختیاری در شاخه کاردانش) پذیرفته می شود و دانش آموز موظف است سایر درسهای عمومی و اختصاصی پایه دوم رشته جدید را که نگذرانده است با رعایت سایر ضوابط انتخاب کند و بگذراند.

تبصره (1) ماده 112- درسهایی که از نظر محتوا با درسهای رشته جدید تطبیق دارد براساس جدولی که از سوی سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی تهیه و ابلاغ می شود به جای درسهای رشته جدید پذیرفته می شود.

تبصره (2) ماده 112 - دانش آموز پایه دوم شاخه نظری چنانچه بخواهد پایه دوم شاخه فنی و حرفه ای را تکرار کند مشروط بر آنکه ضوابط ورود به شاخه فنی و حرفه ای را در پایه اول کسب کرده باشد و یا با شرکت در امتحانات تعیین رشته مجدد

(موضوع ماده 111 همین آیین نامه) در خرداد یا شهریور ماه و مهر ماه (برابرمفاد بخشنامه 120/35322 مورخ 1391/1/22 کلمه مهر ماه اضافه شد و مفاد آن برای دانش آموزان ورودی 91-1390 به بعد، قابل اجرا می باشد) پایه دوم، شرایط ورود به شاخه فنی و حرفه ای را کسب کند می تواند در واحد های آموزشی روزانه در پایه دوم شاخه فنی و حرفه ای ثبت نام نموده و با رعایت سایر شرایط ادامه تحصیل دهد. در این صورت کلیه دروس پایه دوم شاخه نظری حذف و آن سال تحصیلی به سقف سنوات تحصیل دانش آموز افزوده می شود. (اصلاحیه 80/8/2-400/20221/2)

ماده 113 : کلید امتیازهای نمرات دانش آموز:

1-113- امتیاز هر یک از دانش آموزان بشرح زیر تعیین می شود و در نمون برگ هدایت تحصیلی ثبت می شود. با در نظر گرفتن 50 امتیاز برای نمره ها، امتیاز هر یک نمره برابر 2/5 خواهد بود. (امتیاز هر یک نمره $20=2/5 \times 50$) بدین صورت اگر دانش آموزی معدل نمراتش در شاخه یا رشته ای 15 باشد در مجموع، امتیاز نمره های وی در آن شاخه یا رشته برابر 37/5 خواهد بود.

$$(15 \times 2/5 = 37/5)$$

تبصره - در محاسبه امتیاز معدل، تا یک رقم اعشار محاسبه و درج شود

کلیدهای امتیازهای آزمون:

2-113- اجرا، تصحیح، نمره گذاری و تفسیر نتایج آزمونهای مربوط به هدایت تحصیلی از وظایف مشاور است که در خصوص اجرای آزمونهای مذکور می تواند از همکاری سایر عوامل اجرایی واحد آموزشی بهره مند شود.

امتیازهای مربوط به آزمون شامل موارد زیر می باشد.

آزمون رغبت 10 امتیاز (مطابق با شیوه نامه مربوط)

آزمون استعداد 10 امتیاز (مطابق با شیوه نامه مربوط)

تبصره 1- مشاور می تواند از بررسیهای خود در موارد خاص که نیاز به اجرای آزمونهای دیگر باشد، استفاده کند که امتیاز آن جزء 10 امتیاز بررسیهای مشاوره ای لحاظ خواهد شد.

تبصره 2- امتیاز آزمون استعداد و رغبت رشته علوم و معارف اسلامی همانند رشته ادبیات و علوم انسانی می باشد.

تبصره 3- در مواردی که دانش آموز هیچ یک از درسهای هنر یا کارگاه خودتکایی را انتخاب نکرده باشد امتیاز نظر معلم برای شاخه کاردانش به امتیاز نظر مشاور در نمونه برگ شماره 5 اضافه می شود.

3-113- امتیازهای نمونه برگ نظر خواهی از دانش آموز (5 امتیاز)

انتخاب اول	انتخاب دوم	انتخاب سوم	انتخاب چهارم	انتخاب پنجم	انتخاب ششم و انتخاب نکرده
پنج امتیاز	چهار امتیاز	سه امتیاز	دو امتیاز	یک امتیاز	صفر امتیاز

4-113- امتیازهای نمونه برگ نظر خواهی از والدین (5 امتیاز)

انتخاب اول	انتخاب دوم	انتخاب سوم	انتخاب چهارم	انتخاب پنجم	انتخاب ششم و انتخاب نکرده
پنج امتیاز	چهار امتیاز	سه امتیاز	دو امتیاز	یک امتیاز	صفر امتیاز

5-113- امتیازهای نمونه برگ نظر خواهی از معلمان (10 امتیاز)

عالی	خیلی خوب	خوب	متوسط	ضعیف	بی جواب
ده امتیاز	هشت امتیاز	شش امتیاز	چهار امتیاز	دو امتیاز	صفر امتیاز

ماده 114- هدایت تحصیلی دانش آموزان واحدهای آموزشی بزرگسالان، ایثارگران، استعدادهای درخشان، استثنایی، داوطلبان آزاد و دانش آموز تطبیقی تابع ضوابط خاص خود می باشد.

ماده 115- شیوه نامه اجرایی هدایت تحصیلی دانش آموزان توسط اداره کل مشاوره و بهداشت مدارس تنظیم و به استانها ابلاغ می شود.

موضوع: آئین نامه آموزشی دوره سه ساله متوسطه روزانه (سالی - واحدی) موضوع بخشنامه شماره 400/00277 - 78/5/31 در جلسات 232 و 233 و 234 و 236 و 237 مورخ 78/5/4 و 79/5/5 و 79/5/11 و 79/5/25 و 79/6/8 مورد بازنگری قرار گرفت و در پنج فصل و 115 ماده و 96 تبصره به تصویب گروه دوم شورای تغییر بنیادی نظام آموزش و پرورش (هیأت اجرائی نظام جدید آموزش متوسطه) رسید . صحیح است به مورد اجرا گذارده شود.

حسین مظفر
وزیر آموزش و پرورش

۴۰۰/۲۰۱۳۸
۱۳۷۹/۶/۱۵

رونوشت - به دفتر / اداره کل / سازمان جهت اطلاع و اقدام لازم ایفاد می شود.

نمون برگ شماره 2: نظر خواهی از معلمان

لیست درس:

همکار محترم: خواهشمند است با توجه به مشاهده خود در جریان فعالیت های آموزشی دانش آموزان در طول سال تحصیلی جاری بر اساس ملاکهای زیر در ستون مربوط بر اساس مقیاس های عالی (۱۰) خیلی خوب (۸) خوب (۶) متوسط (۴) ضعیف (۲) امتیاز گذاری نمایید.

۱- شرکت فعال در واحدهای کار ارائه شده

۲- علاقه مندی و خلاقیت و ابتکار عمل در درسها

۳- انجام تکالیف و وظایف محوله بدون وقفه

۴- سرعت یادگیری و انتقال

ردیف	نام و نام خانوادگی دانش آموز	شماره دانش آموزی	امتیاز	ردیف	نام و نام خانوادگی دانش آموز	شماره دانش آموزی	امتیاز
۱				۲۱			
۲				۲۲			
۳				۲۳			
۴				۲۴			
۵				۲۵			
۶				۲۶			
۷				۲۷			
۸				۲۸			
۹				۲۹			
۱۰				۳۰			
۱۱				۳۱			
۱۲				۳۲			
۱۳				۳۳			
۱۴				۳۴			
۱۵				۳۵			
۱۶				۳۶			
۱۷				۳۷			
۱۸				۳۸			
۱۹				۳۹			
۲۰				۴۰			

نام و نام خانوادگی مسئول جمع آوری نمون

نام و نام خانوادگی معلم: امضاء

برگ

امضاء

تاریخ تحویل

تاریخ تنظیم

نمون برگ شماره 3

دانش آموز گرامی:

نظر به اهمیت انتخاب صحیح شاخه یا رشته تحصیلی و نقش آن در تعیین سرنوشت شما، خواهشمند است علاقمندی خود را (پس از مشورت و کسب آگاهیهای لازم) نسبت به هر یک از شاخه یا رشته های تحصیلی به ترتیب اولویت در جدول زیر ثبت فرمایید.

نام شاخه ها و رشته های تحصیلی: ۱- کاردانش ۲ فنی و حرفه ای - ۳ ادبیات و علوم انسانی - ۴ علوم و معارف اسلامی - ۵-علوم تجربی ۶-ریاضی فیزیک

امتیاز	۵	۴	۳	۲	۱	۰
مقیاس	انتخاب اول	انتخاب دوم	انتخاب سوم	انتخاب چهارم	انتخاب پنجم	انتخاب ششم
نام شاخه یا رشته						

نام و نام خانوادگی دانش آموز:

نام و نام خانوادگی مشاور

تاریخ تنظیم نمون برگ

تاریخ دریافت نمون برگ

امضاء

امضاء

--

نمون برگ شماره 4

والدین گرامی:

نظر به اهمیت انتخاب صحیح شاخه یا رشته تحصیلی فرزندان و نقش آن در تعیین سرنوشت عزیزان شما، خواهشمند است علاقمندی خود را نسبت به هر یک از شاخه یا رشته های تحصیلی که مایلید فرزندتان در آنها تحصیل کند (پس از مشورت و کسب آگاهیهای لازم) به ترتیب اولویت در جدول زیر ثبت فرمایید.

نام شاخه ها و رشته های تحصیلی: ۱- کاردانش ۲ فنی و حرفه ای - ۳ ادبیات و علوم انسانی - ۴ علوم و معارف اسلامی - ۵-علوم تجربی ۶-ریاضی فیزیک

امتیاز	۵	۴	۳	۲	۱	۰
مقیاس	انتخاب اول	انتخاب دوم	انتخاب سوم	انتخاب چهارم	انتخاب پنجم	انتخاب ششم
نام شاخه یا رشته						

نام و نام خانوادگی دانش آموز:

نام و نام خانوادگی مشاور

نام و نام خانوادگی ولی دانش آموز:

تاریخ تنظیم نمون برگ

تاریخ دریافت نمون برگ

امضاء ولی دانش آموز:

امضاء

تعاریف مربوط به فصل چهارم (ضوابط سنجش و ارزشیابی پیشرفت تحصیلی دانش آموزان)

امتحانات داخلی :

امتحاناتی است که طبق برنامه معین و با همکاری مشترک کارکنان آموزشی و اداری واحد آموزشی زیر نظر مدیر انجام می شود. در امتحانات داخلی تهیه سوالها و تصحیح اوراق امتحانی بر عهده معلمان مربوط می باشد

امتحانات هماهنگ :

امتحاناتی است که در بعضی از درسها طبق برنامه معین و سؤالهای یکسان در سراسر کشور و یا در سراسر یک استان توسط اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی و یا اداره کل آموزش و پرورش استان / اداره کل آموزش و پرورش مدارس خارج از کشور / تهیه و در محل واحد آموزشی زیر نظر مدیر انجام می شود در امتحانات هماهنگی تصحیح اوراق امتحانی بر عهده معلمان مربوط می باشد .

امتحانات نهایی :

امتحانات درسهایی از پایه سوم متوسطه است که به صورت سراسری (کشوری) یا برنامه همزمان و سؤالهای یکسان توسط اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی تهیه می شود و زیر نظر اداره کل آموزش و پرورش استان / اداره کل آموزش و پرورش مدارس خارج از کشور / بوسیله عوامل اجرایی امتحانات (هیات امتحانه) که از طرف ادارات آموزش و پرورش شهرستانها و مناطق معین می شود برگزار خواهد شد. در امتحانات نهایی برگزاری امتحان و تصحیح اوراق بصورت متمرکز انجام می شود.

امتحانات دوره تابستانی :

امتحاناتی است که برای دانش آموزان پایه سوم در پایان دوره تابستانی برگزار می شود .
امتحانات شهریور ماه: امتحانات درسهایی است که برای دانش آموزان پایه های اول و دوم که پس از امتحانات خرداد ماه موفق به کسب نمره قبولی در آن درسها نشده اند برگزار می شود و این امتحانات در همان واحد آموزشی برگزار می شود که امتحانات پایانی نوبت دوم در آن سال تحصیلی برگزار شده است.
امتحانات دی ماه: امتحاناتی است که برای دانش آموزان پایه سوم که تا پایان تابستان موفق به گذراندن کلیه درسهای رشته / شاخه مربوط نمی شود در دی ماه برگزار می شود.

معدل :

برای هر دانش آموز در طول دوره متوسطه سه نوع معدل منظور می شود .
الف) معدل سالانه: بر اساس تعداد واحدهای درسهای ارائه شده به دانش آموز در طول هر سال تحصیلی و مطابق با ماده 71 این آیین نامه محاسبه و اعلام می شود .
ب) معدل کتبی: بر اساس نمره پذیرفته شده درسهایی که دانش آموز امتحان نهایی داده است و مطابق با ماده 82 این آیین نامه محاسبه و اعلام می شود .
ج) معدل کل: بر اساس نمره پذیرفته شده درسهایی که دانش آموز در طول دوره متوسطه گذرانده است و مطابق با ماده 92 این آیین نامه محاسبه و اعلام می شود .
د) **تعریف ترک تحصیل:** ترک تحصیل به یکی از موارد ذیل اطلاق می شود: (86/ 8/27-120/6737/8)
الف) دانش آموز در واحد آموزشی ثبت نام نکرده باشد
ب) دانش آموز بنا به درخواست خود (در صورت داشتن حداقل 18 سال تمام) و یا ولی خود از ادامه تحصیل انصراف دهد.

ج) دانش آموز، برابر مقررات از تحصیل در واحد آموزشی محروم شده باشد.
د) دانش آموزی که بعد از امتحانات نوبت اول به دلیل غیبت غیر موجه ترک تحصیل کند می تواند در سال تحصیلی بعد با رعایت سایر شرایط در پایه تحصیلی مذکور ثبت نام و ادامه تحصیل دهد .
ترک تحصیل این فرد جزو سنوات تحصیلی منظور نمی شود. (1391/10/20 – 120/41782)

ه) **تعریف وقفه تحصیلی - وقفه تحصیلی** به موردی اطلاق می شود که دانش آموز پس از ثبت نام به دلایل موجه نتواند در واحد آموزشی ادامه تحصیل دهد و در امتحانات نوبت دوم و شهریورماه هیچیک از دروس شرکت نکند. (86/ 8/27-120/6737/8)

ماده واحده - دانش آموزان پایه اول متوسطه که بعد از امتحانات نوبت اول به دلیل غیبت غیر موجه ترک تحصیل می کنند ، می توانند در سال تحصیلی بعد با رعایت سایر شرایط در پایه تحصیلی مذکور ثبت نام کنند و ادامه تحصیل دهند . ترک تحصیل این قبیل افراد جز سنوات تحصیلی منظور نمی شود .(مصوبه 871 شورای عالی مورخ 1391/6/30 که طی نامه شماره 41783 مورخ 1391/10/20 ابلاغ شده است)

رای صادره در دویست و بیستمین جلسه
گروه دوم شورای تغییر بنیادی نظام آموزش و پرورش
(هیات اجرائی نظام جدید آموزش متوسطه)

مورخ 79/1/23

موضوع: شیوه نامه برنامه ریزی رشته های مهارتی شاخه کاردانش

شیوه نامه برنامه ریزی رشته های مهارتی شاخه کاردانش

در اجرای بند 3 ماده 3 فصل اول آیین نامه آموزشی دوره سه ساله متوسطه شیوه سالی واحدی تعیین و تصویب رشته های مهارتی شاخه کاردانش با توجه به شرایط و مقتضیات حرفه ای مورد نیاز جامعه و به تناسب امکانات اجرایی بر اساس حداقل معادل 20 واحد درسی از عناوین و مواد آموزشی مشمول فصل اول و دوم تصویب نامه شماره 27763/ت/444/هـ مورخ 71/9/28 هیات محترم وزیران و همچنین دروس پیش نیاز یا هم نیاز هر استاندارد مهارتی به تعداد مورد نیاز انجام گیرد .

الف) در صورتی که پس از معادل سازی استانداردهای مهارت و احتساب دروس پیش نیاز یا هم نیاز مربوط به هر رشته تعداد واحد های دروس مهارت یا پودمانهای مهارت در رشته مربوط کمتر از 43 واحد درسی باشد، برنامه درسی آن رشته با تلفیق مناسب از موارد زیر تا سقف 43 واحد تکمیل خواهد شد :

1- حداکثر 9 واحد دروس تکمیل مهارت از قبیل :

- کار آفرینی 2 واحد .

- بهداشت و ایمنی کار 2 واحد .

- قانون کار 1 واحد .

- کارورزی (حداکثر 4 واحد)

2- دروس اختیاری

تبصره - تعیین عناوین و ارائه دروس اختیاری فوق الذکر به تعداد مورد نیاز مطابق فهرست دروس اختیاری مصوب هر گروه یا رشته مهارتی بنا به شرایط و مقتضیات محلی و وضعیت آموزشی هر منطقه توسط مدیر واحد آموزشی محل تحصیل دانش آموز انجام خواهد گرفت .

ب) به منظور تصویب عناوین رشته های مهارتی و تعیین استانداردهای مربوط به هر یک از آنها و نیز هماهنگ کردن سیاستهای وزارت آموزش و پرورش و دستگاههای اجرایی در توسعه و اجرای شاخه کاردانش کمیته هماهنگی آموزشهای شاخه کاردانش با ترکیب زیر در دفتر کاردانش و آموزشهای مهارتی (دبیر خانه کمیته همکاری شورای موضوع ماده 20 تصویب نامه هیات محترم وزیران) تشکیل می شود :

1-مدیر کل دفتر کاردانش و آموزشهای مهارتی (مسوول کمیته).

2-معاون آموزشی دفتر کاردانش و آموزشهای مهارتی (دبیر کمیته).

3- نماینده دستگاه ذیربط حسب مورد .

4- یک نفر صاحب نظر با تجربه کافی در برنامه ریزی درسی با معرفی دفتر برنامه ریزی و تالیف آموزشهای فنی و حرفه ای و کاردانش.

5- یک نفر صاحب نظر با تجربه کافی در برنامه ریزی دوره های کاردانی با معرفی دفتر امور مدارس عالی .
کمیته مذکور می تواند حسب مورد با توجه به دستور جلسات از افراد صاحب نظر در امور برنامه ریزی آموزشهای مهارتی و نیازهای بخش اشتغال دعوت به عمل آورد .

ج) تدوین برنامه های آموزشی تعیین دروس موضوع بند الف و دروس پیش نیاز در هر یک از رشته های مهارتی تعیین پودمانهای مهارت تعیین مواد و کتابهای آموزشی و کمک آموزشی برای نیل به اهداف آموزشی استانداردهای مهارت در هر یک از رشتهها که بر اساس ضوابط و مقررات این شیوه نامه تعیین می گردد با رعایت سایر ضوابط و مقررات توسط دفتر برنامه ریزی و تالیف آموزشهای فنی و حرفه ای و کاردانش انجام خواهد گرفت. اس

موضوع : شیوه نامه برنامه ریزی رشته های مهارتی شاخه کاردانش در دویست و بیستمین جلسه هیات اجرایی نظام جدید متوسطه به تصویب رسید صحیح است بمورد اجرا گذارده شود

علی اصغر فانی

معاون آموزشی

تاریخ: 80/6/21

شماره: 400/20216

رای صادره در دویست و چهل و هفتمین جلسه
گروه دوم شورای تغییر بنیادی نظام آموزش و پرورش
(هیات اجرایی نظام جدید آموزش متوسطه)

مورخ 80/5/30

موضوع: تغییر تعداد واحد و ساعات دروس مبانی کامپیوتر و انفورماتیک و جبر و احتمال

ماده واحده: تعداد واحد و ساعات دروس مبانی کامپیوتر و انفورماتیک و جبر و احتمال در دوره متوسطه روزانه (شیوه سالی -
واحدی) به شرح ذیل اصلاح می شود

تعداد واحد	کد	ساعات هفتگی	درس
3	3	5517	مبانی کامپیوتر و انفورماتیک
2	2	5507	جبر و احتمال

تبصره: میزان ساعات هفتگی دروس فوق الذکر در دوره متوسطه بزرگسالان و داوطلبان آزاد داخل کشور مطابق ماده پنج
آیین نامه آموزشی دوره متوسطه بزرگسالان (بخشنامه شماره 400/20140 مورخ 79/6/23) می باشد

موضوع: تغییر تعداد واحد و ساعات دروس مبانی کامپیوتر و انفورماتیک و جبر و احتمال در دویست و چهل و هفتمین جلسه
گروه دوم شورای تغییر بنیادی نظام آموزش و پرورش (هیات اجرایی نظام جدید آموزش متوسطه) مورخ 80/5/30 به تصویب
رسید صحیح است به مورد اجرا گذارده شود.

علی اصغر فانی

معاون آموزشی

جهت اطلاع و اقدام لازم ایفاد می شود

رونوشت: به دفتر / اداره کل / سازمان

به : دفتر برنامه ریزی و تالیف کتب درسی

از : معاونت آموزشی

موضوع : تالیف کتاب ایران و جهان برای دانش آموزان رشته علوم و معارف اسلامی

احتراماً ، به اطلاع میرساند موضوع مندرج در نامه شماره 101/2/2031/22 مورخ 80/3/22 در دویست و چهل و ششمین جلسه گروه دوم شورای تغییر بنیادی نظام آموزش و پرورش (هیات اجرایی نظام جدید آموزش متوسطه) مورخ 80/5/2 مطرح و مقرر گردید :

برای دانش آموزان رشته علوم و معارف اسلامی بجای درس تاریخ ایران و جهان (1) درس تاریخ ایران و جهان مشتمل برگزیده ای از کتابهای تاریخ ایران و جهان (1) و (2) به میزان چهار واحد در مجموعه دروس این رشته لحاظ شود .

علی اصغر فانی

معاون آموزشی

400/4672/2

80/5/7

رونوشت : دفتر آموزشهای نظری و پیش دانشگاهی جهت اطلاع و اقدام

جداول درسهای دوره متوسطه : شاخه های نظری و فنی و حرفه ای

عناوین دروس رشته های شاخه نظری و شاخه فنی و حرفه ای که

در سال سوم متوسطه از آنها امتحان نهایی بعمل می آید .

تعداد دروسها	عناوین دروسها	رشته	شاخه
۱۰	تعلیمات دینی و قرآن (۳) - زبان فارسی (۳) - ادبیات فارسی (۳) - عربی (۳) - زبان خارجه (۳) فیزیک (۳) و آزمایشگاه - شیمی (۳) و آزمایشگاه - جبر و احتمال - هندسه (۲) - حسابان	ریاضی فیزیک	نظری
۱۰	تعلیمات دینی و قرآن (۳)، زبان فارسی (۳) ادبیات فارسی (۳)، عربی (۳)، زبان خارجه (۳) فیزیک (۳) و آزمایشگاه، شیمی (۳) و آزمایشگاه، ریاضی (۳)، زیست شناسی (۲) و آزمایشگاه، زمین شناسی	علوم تجربی	
۱۰	تعلیمات دینی و قرآن (۳) - زبان فارسی تخصصی - ادبیات فارسی تخصصی - عربی (۳) (ویژه علوم انسانی) - زبان خارجی (۲) - جامعه شناسی (۲) - جغرافی (۲) - تاریخ ایران و جهان (۲) - آرایه های ادبی - فلسفه و منطق	ادبیات و علوم انسانی	
۱۰	اصول و عقاید (۲) - زبان فارسی تخصصی - ادبیات فارسی تخصصی - عربی (۳) (ویژه علوم و معارف اسلامی) - زبان خارجه (۳) تاریخ اسلام (۲) - تفسیر و علوم قرآنی (۲) - فلسفه و منطق - جامعه شناسی (۲) - اخلاق (۲)	علوم و معارف اسلامی	
۵	تعلیمات دینی و قرآن (۳) - تغذیه و بهداشت مواد غذایی - فیزیولوژی (۱) - شناخت تأسیسات و اماکن ورزشی - جدول مسابقات ورزشی	تربیت بدنی	فنی و حرفه ای *
۵	تعلیمات دینی و قرآن (۳) - ریاضی (۳) - فیزیک (۲) - اکتشاف معدن - فرآوری مواد معدنی	معدن	
۵	تعلیمات دینی و قرآن (۳)، حفاظت و ایمنی، ریاضی (۳) اجزاء ماشین، محاسبات فنی تخصصی	صنایع فلزی	
۵	تعلیمات دینی و قرآن (۳)، الیاف نساجی - تاریخ هنر جهان - الگو (۲) طراحی اندام و لباس	طراحی و دوخت	
۵	تعلیمات دینی و قرآن (۳) - ریاضی (۳) - میانی رادار و وسایل کمک ناوبری - هواشناسی - زبان تخصصی	ناوبری	
۵	تعلیمات دینی و قرآن (۳) - محیط زیست دریایی - ریاضی (۳) - استاتیک و دینامیک مقدماتی - مبانی هیدرولیک صنعتی	مکانیک موتورهای دریایی	
۵	تعلیمات دینی و قرآن (۳) - مبانی مخابرات و رادیو - ریاضی (۳) - مبانی برق (۲) - فیزیک (۲)	الکترونیک و مخابرات دریایی	
۵	تعلیمات دینی و قرآن (۳) - ریاضی (۳) - مدارهای الکتریکی (۱) - الکترونیک عمومی (۲) مبانی مخابرات و رادیو	الکترونیک	
۵	تعلیمات دینی و قرآن (۳) - مدارهای الکتریکی (۱) - ریاضی (۳) ماشینهای الکتریکی DC ماشین های الکتریکی AC	الکتروتکنیک	
۵	تعلیمات دینی و قرآن (۳) - ریاضی (۳) - شیمی تجزیه (۱) - عملیات دستگاهی در صنایع شیمیایی - فرآیند های شیمیایی	صنایع شیمیایی	
۵	تعلیمات دینی و قرآن (۳) - بهداشت خانواده - خانواده در اسلام - روانشناسی رشد - حقوق خانواده در اسلام	مدیریت خانواده	

۵	تعلیمات دینی و قرآن (۳) اصول کنترل کیفیت - اصول تغذیه - سردخانه و انبار - بهداشت و ایمنی کار در کارخانجات مواد غذایی	صنایع غذایی
۵	تعلیمات دینی و قرآن (۳) - ریاضی (۳) - نقشه کشی (۲) - محاسبات فنی (۲) - هندسه ترسیمی	نقشه کشی عمومی
۵	تعلیمات دینی و قرآن (۳) - ریاضی (۳) - محاسبات فنی (۲) اجزاء ماشین - رسم فنی تخصصی	ساخت و تولید
۵	تعلیمات دینی و قرآن (۳) - ریاضی (۳) - ماشین آلات سرامیک - محاسبات در سرامیک - شیمی تخصصی سرامیک	سرامیک
۵	تعلیمات دینی و قرآن (۳) - ریاضی (۳) - نقشه کشی تأسیسات - تأسیسات حرارتی - تأسیسات برودتی	تأسیسات
۵	تعلیمات دینی و قرآن (۳) - ریاضی (۳) - زبان تخصصی - آشنایی با شبکه - برنامه سازی تجاری	کامپیوتر
۵	تعلیمات دینی و قرآن (۳) - ریاضی (۳) - اصول متالورژیکی ریخته گری - محاسبات فنی تخصصی - رسم مدل و قالب	متالورژی
۵	تعلیمات دینی و قرآن (۳) - تاریخ هنر جهان - علم مناظر و مرایا - طراحی (۲) - مبانی تصویر سازی	گرافیک
۵	تعلیمات دینی و قرآن (۳) - متره و برآورد (۱) - تأسیسات ساختمان - عناصر و جزئیات (۱) آشنایی با بناهای تاریخی	نقشه کشی معماری
۵	تعلیمات دینی و قرآن (۳) - فن آوری چاپ - مواد شناسی - محاسبات فنی تخصصی - ریاضی (۳)	چاپ
۵	تعلیمات دینی و قرآن (۳) - ریاضی (۳) - بافندگی - چاپ و تکمیل نساجی - تأسیسات نساجی	صنایع نساجی
۵	تعلیمات دینی و قرآن (۳) - اصول حسابداری (۲) - حسابداری صنعتی - حسابداری شرکتها - مفاهیم و روشهای آماری (۲)	حسابداری بازرگانی
۵	تعلیمات دینی و قرآن (۳) - پیشینه و سیر تحول مواد معدنی - فرسایش و پوسیدگی مواد معدنی - پیشینه و مبانی نظری مرمت - تاریخ هنر جهان	مرمت آثار فرهنگی
۵	تعلیمات دینی و قرآن (۳) - ریاضی (۳) - رسم فنی تخصصی - محاسبات فنی (۲) اجزاء ماشین	مکانیک خودرو
۵	تعلیمات دینی و قرآن (۳) - ریاضی (۳) - روشهای تعیین موقعیت - نقشه برداری عمومی - کارگاه محاسبه و ترسیم	نقشه برداری
۵	تعلیمات دینی و قرآن (۳) - ریاضی (۳) - مقررات ملی و ضوابط عمومی ساختمان - فن آوری ساختمانهای فلزی - ساختمانهای بتنی	ساختمان**
۵	تعلیمات دینی و قرآن (۳) - نقشه کشی (۱) - تاریخ هنر جهان - حجم شناسی - طراحی تخصصی	پشتیبانی صحنه
۵	تعلیمات دینی و قرآن (۳) - کارگاه نگارش (۲) - تحلیل فیلم (تاریخ هنر ایران) - مبانی زیبایی شناسی و درک تصویر - تاریخ سینما	سینما
۵	تعلیمات دینی و قرآن (۳) - خواص فیزیکی و مکانیکی چوب - تکنولوژی سازه های چوبی - محاسبات فنی (۲) صنایع چوب - ریاضی (۳)	صنایع چوب و کاغذ

* بقیه رشته های شاخه فنی و حرفه ای امتحان نهایی ندارند.

** از سال تحصیلی 85-84 درس ایستایی ساختمان به جای مقررات ملی و ضوابط

عمومی ساختمان در جدول دروس نهایی رشته ساختمان منظور شده است.

جدول دروسهای عمومی دوره متوسطه به تفکیک شاخه تحصیلی

ردیف	نام درس	تعداد واحد	فنی و حرفه ای	کار دانش	نظری		
					علوم تجربی و ریاضی - فیزیک	ادبیات و علوم انسانی	علوم و معارف اسلامی
۱	تعلیمات دینی و قرآن (۱)	۲+۲	×	×	×	×	×
۲	تعلیمات دینی و قرآن (۲)	۲+۱	×	×	×	×	—
۳	تعلیمات دینی و قرآن (۳)	۲+۱	×	×	×	×	—
۴	زبان فارسی (۱)	۲	×	×	×	×	×
۵	زبان فارسی (۲)	۲	×	×	×	×	×
۶	زبان فارسی (۳)	۲	—	—	×	—	—
۷	ادبیات فارسی (۱)	۲	×	×	×	×	×
۸	ادبیات فارسی (۲)	۲	×	×	×	×	×
۹	ادبیات فارسی (۳)	۲	—	—	×	—	×
۱۰	عربی (۱)	۲	×	×	×	×	—
۱۱	عربی (۲)	۲	×	×	×	—	—
۱۲	عربی (۳)	۲	—	—	×	—	×
۱۳	زبان خارجه (۱)	۳	×	×	×	×	×
۱۴	زبان خارجه (۲)	۲	×	×	×	×	×
۱۵	زبان خارجه (۳)	۲	—	—	×	—	×
۱۶	مطالعات اجتماعی	۳	×	×	×	×	×
۱۷	فیزیک (۱) و آزمایشگاه	۲/۵	×	×	×	×	×
۱۸	شیمی (۱) و آزمایشگاه	۲/۵	×	×	×	×	×
۱۹	ریاضی (۱)	۴	×	×	×	×	×
۲۰	ریاضی (۲)	۴	×	—	×	—	—
۲۱	آمار و مدسازی	۲	—	—	×	—	×
۲۲	علوم زیستی و بهداشت	۲	×	×	×	×	×
۲۳	تاریخ معاصر ایران	۲	×	×	×	—	—
۲۴	جغرافیای عمومی و استان	۳	×	×	×	—	—
۲۵	تربیت بدنی (۱)	۱	×	×	×	×	×
۲۶	تربیت بدنی (۲)	۱	×	×	×	×	×
۲۷	تربیت بدنی (۳)	۱	×	—	×	—	×
۲۸	آمادگی دفاعی	۲	×	×	×	×	×
۲۹	پرورشی (۱)	۱	×	×	×	×	درسهای انتخابی
	پرورشی (۲)	۱	—	—	×	×	
	جبرانی یا تکمیلی	۱	×	×	×	×	
	سایر درسهای انتخابی	۱	×	×	×	×	
جمع			۵۸	۵۳	۶۹	۵۲	۴۵

در شاخه های فنی و حرفه ای و کار دانش درس عربی (۲) به دو قسمت تقسیم شده و تحت عنوان درسهای عربی ۲/۱ و ۲/۲ به ترتیب در پایه های دوم و سوم هر کدام به میزان یک واحد ارائه خواهد شد.

